

ALTERRA

WAGENINGEN UR

De Natuurtoets in de Omgevingsvergunning

Inventarisatie van (internet)bronnen

Alterra-rapport 2428
ISSN 1566-7197

M.E.A. Broekmeyer, J.G.M. van der Greft-van Rossum en M.E. Sanders

De Natuurtoets in de
Omgevingsvergunning

Dit onderzoek is uitgevoerd binnen het kader van Kennis voor Beleid
Projectnummer 5240116; Projectcode K_NenR_082.

De Natuurtoets in de Omgevingsvergunning

Inventarisatie van (internet)bronnen

M.E.A. Broekmeyer, J.G.M. van der Gref-van Rossum en M.E. Sanders

Alterra-rapport 2428

Alterra Wageningen UR
Wageningen, 2013

Referaat

M.E.A. Broekmeyer, J.G.M. van der Gref-van Rossum en M.E. Sanders, 2013. *De Natuurtoets in de Omgevingsvergunning: Inventarisatie van (internet)bronnen*. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 2428. 58 blz.; 4 fig.; 4 ref.

Referaat: In het kader van het actieplan implementatie natuurwetgeving is achterhaald welke instrumenten gemeenten al gebruiken in hun functie als front-office voor het aanhaken van de natuurwetgeving in de omgevingsvergunning. Beschreven is aan welke kennisvragen de instrumenten bijdragen en hoe bruikbaar deze bestaande hulpmiddelen zijn bij het versterken van deze front-office functie van gemeenten. Tenslotte is een advies geformuleerd voor een 'ideaal' stappenplan met ondersteunende instrumenten. Deze stappen kunnen worden doorlopen in het vooroverleg, het (eerste) contact tussen de initiatiefnemer en de gemeente bij de aanvraag van een omgevingsvergunning. Met de voorgestelde instrumenten kan een gemeente initiatiefnemers helpen een goede aanvraag omgevingsvergunning in te dienen waarbij rekening wordt gehouden met mogelijke effecten van de activiteit op wettelijk beschermde natuurwaarden.

Trefwoorden: omgevingsvergunning, WABO, Natuurbeschermingswet, Flora- en faunawet, natuurtoets, natuurrapport, Wet natuurbescherming, aanhaken natuur.

ISSN 1566-7197

Dit rapport is gratis te downloaden van www.wageningenUR.nl/alterra (ga naar 'Alterra-rapporten'). Alterra Wageningen UR verstrekt geen gedrukte exemplaren van rapporten. Gedrukte exemplaren zijn verkrijgbaar via een externe leverancier. Kijk hiervoor op www.rapportbestellen.nl.

© 2013 Alterra (instituut binnen de rechtspersoon Stichting Dienst Landbouwkundig Onderzoek)
Postbus 47; 6700 AA Wageningen; info.alterra@wur.nl

- Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van deze uitgave is toegestaan mits met duidelijke bronvermelding.
- Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking is niet toegestaan voor commerciële doeleinden en/of geldelijk gewin.
- Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking is niet toegestaan voor die gedeelten van deze uitgave waarvan duidelijk is dat de auteursrechten liggen bij derden en/of zijn voorbehouden.

Alterra aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Alterra-rapport 2428

Wageningen, april 2013

Inhoud

Woord vooraf	7
Samenvatting	9
1 Inleiding	11
1.1 Aanleiding en achtergrond onderzoek	11
1.2 Doelstelling project	14
1.3 Aanpak onderzoek	15
2 Bevindingen bronnenonderzoek	17
2.1 Inleiding bronnenonderzoek	17
3 Compilatie van de best beschikbare informatie	23
Literatuur	29
Bijlage 1 Overzicht gevonden bronnen	31
Bijlage 2 Beschrijving bronnen	33
Bijlage 3 Analyse bronnen per informatieonderdeel	53

Woord vooraf

Het loket voor natuur is veel dichterbij burgers en bedrijfsleven gekomen. En daar ben ik blij mee! Zowel initiatiefnemers als gemeentemedewerkers zijn zich in toenemende mate bewust van deze nieuwe rol en verantwoordelijkheid van gemeenten.

Een logisch gevolg hiervan is dat een groeiend beroep gedaan wordt op gemeenten waar het gaat om informatie over voor initiatiefnemers –groot en klein- relevante natuurwetgeving. Hoe is natuur opgenomen in de omgevingsvergunning? En wat voor rol spelen bevoegde gezagen als de provincie en Dienst Regelingen hierin?

Gemeenten, provincies, de rijksoverheid (het ministerie van Economische Zaken en Dienst Regelingen), hebben de afgelopen jaren, elk vanuit hun specifieke invalshoek, informatie gepubliceerd. Het ministerie van Economische Zaken is van rijkszijde verantwoordelijk voor een succesvolle implementatie van natuurwetgeving. In dat kader is een inventarisatie uitgevoerd naar de beschikbare en benodigde informatie over de natuurtoets in de Omgevingsvergunning. De conclusie van dit onderzoek is dat hoewel er veel bouwstenen beschikbaar zijn, er meer nodig is om de natuurwetvergunning goed te laten aanhaken bij de omgevingsvergunning. De onderzoekers hebben daartoe een vijf-stappenplan opgesteld. Samen met gemeenten en provincies streeft het ministerie van Economische Zaken naar een nog betere ontsluiting van informatie over de natuurtoets in de Omgevingsvergunning. De resultaten van dit onderzoek en het gepresenteerde stappenplan hebben daaraan bijgedragen.

Rob van Brouwershaven
Directeur Natuur en Biodiversiteit

Samenvatting

Onder de huidige WABO kunnen de vergunning Natuurbeschermingswet (Nbw) en de ontheffing Flora- en faunawet (Ffw) vrijwillig/facultatief aanhaken bij de omgevingsvergunning. In het wetsvoorstel Natuurbescherming is sprake van een verplicht aanhaken. Gemeenten zijn het bevoegde gezag omgevingsvergunning en vervullen een front-office functie voor de aanvragen/initiatiefnemer. De afgifte van de Verklaring van geen bedenkingen (Vvgb) Ffw en Nbw, en dus de inhoudelijke toetsing, vindt plaats door andere bevoegde gezagen, de back-offices. Op het bevoegd gezag omgevingsvergunning (de gemeente) rust echter wel de verantwoordelijkheid om na te gaan of de aanvraag volledig is en of men redelijkerwijs kan weten of uit de activiteit waar de aanvraag betrekking op heeft, handelingen voortvloeien die de flora en fauna en/of Natura 2000-gebieden raken.

Hoe kan een gemeente initiatiefnemers helpen een goede aanvraag omgevingsvergunning in te dienen waarbij rekening wordt gehouden met mogelijke effecten van de activiteit op wettelijk beschermde natuurwaarden?

Om gemeenten hierbij te ondersteunen (en de natuur te beschermen) is informatie nodig over de mogelijkheden van aanhaken, het proces van aanhaken en over inhoudelijke vereisten als gevolg van aanhaken. Als deze kennis centraal wordt ontsloten, kunnen gemeenten initiatiefnemers van de juiste informatie voorzien in het vooroverleg. Het ministerie van Economische Zaken (EZ) zet in op een succesvolle implementatie van de wet natuurbescherming. Eén van de taken die het ministerie hierbij oppakt, is het versterken van de front-office functie van het gemeenteloket omgevingsvergunning met kennis over natuur en natuurwetgeving.

Binnen dit project is een verkenning uitgevoerd naar bestaande hulpmiddelen die bruikbaar zijn bij het versterken van deze front-office functie van gemeenten. We gingen op zoek (op het internet) naar beschikbare bronnen. Daarbij stelden we telkens de vraag of de bron informatie geeft over één van de vijf onderdelen:

- 1. informatie over welke activiteiten in zijn algemeenheid kunnen leiden tot aanhaken natuurwetgeving
- 2. informatie over de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden
- 3. informatie over mogelijke maatregelen om nadelige invloeden te voorkomen
- 4. informatie over het proces bij aanhaken natuur/aanvraag vvb
- 5. informatie over inhoudelijke vereisten bij het opstellen van een natuurtoets

Uiteindelijk zijn 59 bronnen achterhaald waarbij 22 bronnen (op onderdelen) bruikbaar bleken.

Conclusies:

- Informatie over aanhaken natuurwetgeving is bij enkele gemeenten aanwezig, en in nog minder gevallen digitaal ontsloten.
- De informatie betreft meestal alleen aanhaken Ffw, in enkele gevallen gaat de bron ook in op aanhaken Nbw.
- Bronnen over mogelijke schadelijke effecten op natuurwaarden zijn beperkt ofwel qua beschrijving van activiteiten ofwel qua natuurwaarden.
- Informatie over het daadwerkelijk voorkomen van beschermde soorten is bij twee gemeenten digitaal en openbaar toegankelijk ontsloten.
- Er is geen specifiek overzicht van mitigerende maatregelen bij het voorkomen van negatieve effecten van activiteiten uit de omgevingsvergunning op natuur.
- Informatie vanuit de gemeenten over proces en inhoud bij aanhaken natuur is niet gevonden. Informatie vanuit de rijksoverheid over aanhaken natuur in de omgevingsvergunning is alleen goed te vinden en toegankelijk ontsloten op de website van Dienst Regelingen of via de vergunningencheck van het digitaal omgevingsloket.

- De (inhoudelijke) kwaliteit van bronnen lijkt sterk te wisselen. Dit heeft uiteraard gevolgen voor de bruikbaarheid. Daarnaast is de bruikbaarheid van de bronnen wisselend, omdat veel bronnen niet compleet, niet actueel of niet eenduidig zijn.

Voor de soortenbescherming hebben we, gebaseerd op de vijf informatievragen en de gevonden bronnen, een 'ideaal' stappenplan opgesteld voor aanhaken van de Flora- en faunawet in de omgevingsvergunning. Het zijn vijf stappen met daarbij een advies voor te ontwikkelen instrumenten. Voor de ontwikkeling van sommige instrumenten kan voortgebouwd worden op de gevonden bronnen. De stappen worden doorlopen in het vooroverleg: het (eerste) contact tussen de initiatiefnemer en de gemeente.

- Stap 1. Welke beschermde soorten komen in de gemeente voor? Raadpleeg hiervoor het instrument 'Kansenkaart' waarmee duidelijk wordt of er een kans is dat er leefgebied van een beschermde soort voorkomt.
- Stap 2. Welke activiteiten hebben een effect op beschermde soorten? Raadpleeg hiervoor het instrument 'Effectenindicator' waarmee duidelijk wordt of beschermde soorten gevoelig zijn voor versturende activiteiten.
- Stap 3. Welke mitigerende maatregelen zijn mogelijk? Raadpleeg hiervoor het instrument 'Maatregelenindicator' waarmee duidelijk wordt welke verzachtende maatregelen bij welke activiteiten en soorten mogelijk zijn.
- Stap 4. Wat is de procedure voor aanhaken? Raadpleeg hiervoor de 'Proceswijzer' waarmee duidelijk wordt welke termijn er geldt en hoe een aanvraag administratief wordt afgehandeld.
- Stap 5. Wat zijn de inhoudelijk vereisten bij aanhaken? Raadpleeg hiervoor de 'Natuurrapport wijzer' waarmee duidelijk wordt wat er in een natuurrapport moet worden opgenomen en dus ook welk ecologisch vervolgonderzoek nodig kan zijn.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en achtergrond onderzoek

Met de inwerkingtreding van het wetsvoorstel Natuurbescherming worden vrijwel alle uitvoerende taken natuur belegd bij de provincies. Dit betekent dat provincies bevoegd gezag voor de vergunningverlening Natuurbeschermingswet (Nbw) blijven en ook bevoegd gezag worden voor de ontheffingverlening Flora- en faunawet (Ffw). Echter, als het gaat om locatie-gebonden activiteiten, haken de vergunning Natuurbeschermingswet en de ontheffing Flora- en faunawet aan bij de omgevingsvergunning waarvoor de gemeenten bevoegd gezag zijn (figuur 1 en kader 1). De afgifte van de Verklaring van geen bedenkingen (Vvgb) Ffw en Nbw, en dus de inhoudelijke toetsing, vindt plaats door andere bevoegde gezagen, de back-offices. Voor het aanhaken van de natuurwetgeving bij de omgevingsvergunning is de gemeente echter de 'front-office', zie de rechterkolom in figuur 1.

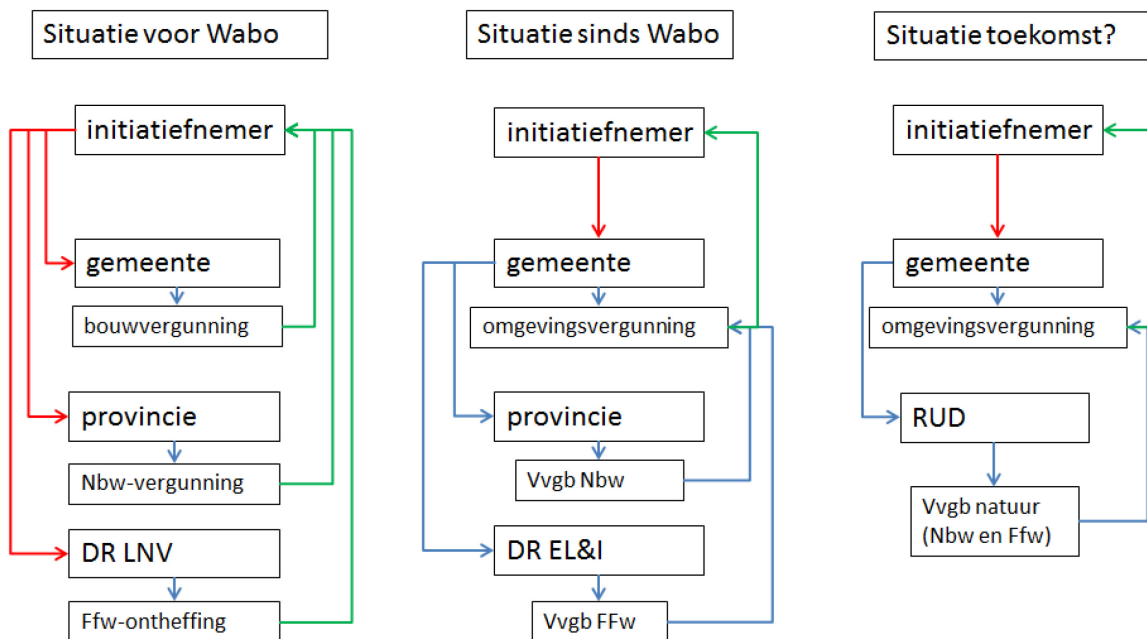
Voor het ministerie van Economische Zaken (EZ) resteert een systeemverantwoordelijkheid waaronder de begeleiding van een succesvolle implementatie van de wet natuurbescherming.

Voor de implementatie van de wet natuurbescherming wil EZ burgers en bedrijven ontzorgen. Daarbij zet de rijksoverheid in op vermindering van de regeldruk voor ondernemers. Dit staat beschreven in het Actieplan implementatie wet natuurbescherming (min. van EZ, 2012). Beide initiatieven (succesvolle implementatie en vermindering regeldruk) leiden ertoe dat EZ via dit actieplan onder andere in wil zetten op een optimale dienstverlening. Om de uitvoering van de (nieuwe) natuurwetgeving te verduidelijken en te vereenvoudigen, zijn recent door Alterra vier adviezen geformuleerd (Broekmeyer en Sanders, 2013). Eén advies gaat over het versterken van de front-office functie van het gemeenteloket omgevingsvergunning met kennis over natuur en natuurwetgeving:

Hoe kan een gemeente initiatiefnemers helpen een goede aanvraag omgevingsvergunning in te dienen waarbij rekening wordt gehouden met mogelijke effecten van de activiteit op wettelijk beschermde natuurwaarden?

Om gemeenten hierbij te ondersteunen (en de natuur te beschermen) is informatie nodig over mogelijkheden van aanhaken, het proces van aanhaken en over inhoudelijke vereisten bij aanhaken. Als deze kennis centraal wordt ontsloten, kunnen gemeenten initiatiefnemers in het vooroverleg van de juiste informatie voorzien.

Op dit moment lijkt het dat er nog zeer weinig gebruik wordt gemaakt van het aanhaken van de natuurwetgeving bij de omgevingsvergunning, zie kader 2. Als gemeenten hun verantwoordelijkheid optimaal kunnen uitvoeren, verwacht EZ dat het aantal omgevingsvergunningaanvragen met een natuurtoets toeneemt. Kader 3 gaat in op de verantwoordelijkheid van de gemeente bij aanhaken.

Figuur 1

Schematische weergave omgevingsvergunning en aanhaken natuur.

In rood de contacten die de initiatiefnemer moet leggen, in groen de vergunning(en) die initiatiefnemer krijgt. In blauw alle 'back-office' handelingen. Onder de Wabo kan de aanvraag nog volgens de linker figuur verlopen. Volgens het wetsontwerp Natuurbescherming komt er een verplichte aanhaking van natuurvergunningen.

Kader 1. Aanhaken natuur in de WABO

Via de WABO kunnen de huidige Ffw en Nbw worden aangehaakt bij de omgevingsvergunning via een derogatie in de vorm van een Verklaring van geen bedenkingen (Vvgb), afgegeven door respectievelijk Dienst Regelingen en de provincie. Werkzaamheden die binnen de omgevingsvergunning vallen, zijn bouwen en verbouwen, terrein inrichten of veranderen en werkzaamheden voor brandveilig gebruik en milieu (bron: Vergunningcheck omgevingsloket online). Soms kunnen deze werkzaamheden effect hebben op beschermde soorten of beschermde Natura 2000-gebieden, zoals het plaatsen van een dakkapel, het bouwen van woningen, het kappen van bomen, het ophogen of afgraven van gronden etc. In dat geval moet de initiatiefnemer het onderdeel 'Handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten' of 'Handelingen met gevolgen voor beschermde natuurgebieden' aanvinken en een natuurrapport bij de aanvraag voegen. Als één van deze handelingen is aangevinkt, moet de gemeente een Vvgb aanvragen, in geval van beschermde soorten bij Dienst Regelingen en in geval van beschermde natuurgebieden bij de provincie. Een Vvgb komt inhoudelijk overeen met een beoordeling ontheffingverlening Ffw cq. vergunningverlening Nbw. Als er geen Vvgb wordt afgegeven, kan de omgevingsvergunning niet verleend worden.

Een uitzondering op het aanhaken geldt als de initiatiefnemer al vóórdat hij een omgevingsvergunning aanvraagt, apart een ontheffing Ffw of vergunning Nbw heeft aangevraagd. Het is overigens niet mogelijk om een omgevingsvergunning aan te vragen voor alleen het onderdeel Ffw/Nbw. Dit is omdat de Ffw en Nbw zijn aangehaakt en niet zijn geïntegreerd in de omgevingsvergunning.

In het wetsvoorstel Wet Natuurbescherming wordt aansluiting met de omgevingsvergunning versterkt. Bij locatie-gebonden projecten en handelingen kan *niet* meer worden gekozen voor een apart vergunningstraject en moet verplicht worden aangehaakt. De aparte procedure Ffw/Nbw blijft dan alleen bestaan voor initiatieven die niet binnen de werkzaamheden van de WABO vallen.

Bron: M.E.A. Broekmeyer en M.E. Sanders, 2013. Keten dienstverlening natuur. Alterra-rapport 2416.

Kader 2. Aantallen Vvgb binnen de omgevingsvergunning

Voor de periode 2010-2011 onderzocht Alterra de toepassing van natuurwetgeving binnen het omgevingsrecht. Het onderzoek constateerde een scheve verhouding tussen het aantal aanvragen voor omgevingsvergunningen (ca. 250.000) en het aantal Vvgb voor beschermde soorten (ca. 80 procedures). De statistieken uit de enquête bevestigen het beeld dat DR heeft, namelijk dat er maar bij een zeer klein percentage (<0.1%) omgevingsvergunningsaanvragen sprake is van handelen met gevolgen voor beschermde dieren- en plantensoorten. Dit maakt dat er dus ook zeer weinig Vvgb-procedures worden gevolgd (veelal nul per gemeente).

Dit is vooral te verklaren door de procedures zelf en niet zozeer door de terugloop van het aantal aanvragen. Uit de enquête onder de gemeenten, die door 109 van de 415 gemeenten is beantwoord (ca. 25%), komt duidelijk naar voren dat er ook een grote diversiteit is in de manier waarop aanvragen voor omgevingsvergunningen worden afgehandeld. Een deel van de aanvragen voor omgevingsvergunningen (ca. 35%) komt niet via het Digitale Omgevingsloket binnen, maar direct bij de gemeente (schriftelijk of via de balie). Het grootste deel van de ontheffingenaanvragen (Ffw) wordt rechtstreeks gericht aan de Dienst Regelingen en gaat dus aan het zicht van de gemeenten voorbij. De gemeente is dan niet bevoegd om toezicht te houden en te handhaven (die verantwoordelijkheid ligt bij de DR en de AID) en beschikt ook niet over de juiste handvatten om controle uit te oefenen.

Gemeenten zijn over het algemeen (69%) ontevreden over de manier waarop de taken en verantwoordelijkheden voor de natuurwetgeving zijn geregeld. Suggesties voor verbetering zijn: integratie van natuur in de WABO (in plaats van aanhaken), duidelijkere verdeling van taken en verantwoordelijkheden, meer bevoegdheden voor gemeenten om toezicht te houden en te handhaven en bundelen van kennis van gemeenten (hier ligt mogelijk een rol voor de Regionale Uitvoeringsdiensten).

Bron: A.M. Schmidt en P.H. Kersten, 2012. Natuurwetgeving binnen het omgevingsrecht. Alterra rapport 2302.

Kader 3. Verantwoordelijkheid gemeente bij aanhaken natuur

Elke initiatiefnemer is primair verantwoordelijk voor het doen van een volledige en juiste aanvraag omgevingsvergunning. Daartoe behoort ook het onderzoek naar eventuele gevolgen door de activiteit voor beschermde soorten of beschermde gebieden. Ingevolge artikel 2.7 WABO is de initiatiefnemer verantwoordelijk voor het doen van een volledige aanvraag, conform voorheen ontheffing artikel 75c Ffw en artikel. 19d Nbw. Volgens de Memorie van Toelichting van artikel 2.7 WABO is er echter sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid: ook op het bevoegd gezag omgevingsvergunning (de gemeente dus) rust de verantwoordelijkheid om na te gaan of de aanvraag volledig is. Dat betekent dat gekeken moet worden of alle vereiste gegevens en bescheiden bij de aanvraag zijn gevoegd, maar ook of alle onlosmakelijk samenhangende activiteiten uit een project deel uitmaken van de aanvraag.

Bij de 'volledigheidstoets' wordt van gemeenten het volgende verwacht: als het bevoegd gezag WABO 'redelijkerwijs' kan weten dat er uit de activiteit waar de aanvraag betrekking op heeft, handelingen voortvloeien die de flora en fauna raken, dan dient men dit mee te nemen in deze toets. Het 'redelijkerwijs weten' kan aan de orde zijn als de gemeente als bevoegd gezag 1) een indicatie heeft, bijvoorbeeld n.a.v. een inventarisatie van flora en fauna bij het opstellen van het bestemmingsplan of 2) als bevoegd gezag een eigen ambitie heeft voor natuur. Als voorbeeld 'van redelijkerwijs weten' noemt men gemeenten die zelf ecologen in dienst hebben of die toegang hebben tot de NDFF/GAN. Op bovenstaande manieren kan het bevoegd gezag met voorlichting en met een toets op volledigheid van de aanvraag, een actievere rol spelen.

Bron: Infomil, vragen en antwoorden Omgevingsvergunning/WABO.

Een groot deel van de ondervraagde gemeenten geeft aan dat taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden rond de omgevingsvergunningaanvragen op grond van de WABO niet goed georganiseerd zijn. Als belangrijkste redenen wordt aangevoerd dat de natuurwetgeving slechts is 'aangehaakt' en niet in de WABO is geïntegreerd en dat de gemeenten niet bevoegd zijn voor de natuurtoets Vvgb en ook geen handvatten hebben voor handhaving en toezicht op natuur.

Een aantal gemeenten geeft aan dat er ook een gebrek aan kennis en capaciteit is en deels ook een gebrek aan gegevens. Dit maakt dat een aantal gemeenten relatief positief staat ten opzicht van de nog te vormen Regionale Uitvoerende Diensten (RUD), waarmee de kennis gebundeld kan worden. Nadeel van de RUD's is de afstand tussen het gemeenteloket (front office) en de RUD (back office) waardoor het loket de initiatiefnemer niet direct inhoudelijk te woord kan staan.

Gemeenten zoeken naar pragmatische oplossingen om de natuurtoets binnen de omgevingsvergunning goed te doorlopen of zelfs kunnen voorkomen dat het proces doorlopen moet worden. Daarbij is vaak een dialoog met de initiatiefnemer noodzakelijk en wringt de digitale procedure van het Omgevingsloket online.

Initiatiefnemers hebben binnen de regels van het Digitale Omgevingsloket snel door, dat het aanvinken van antwoorden leidt tot het opkomen van veel meer gegevensvragen. Die gegevens zijn ingewikkeld, het is lastig in te schatten welke gevolgen het aangeven van meer informatie heeft en de gegevens zijn niet eenvoudig en op dat moment in te vullen. Op deze manier is de digitale procedure een reden voor uitval om de Vvgb-procedure in te gaan.

Bron: A.M. Schmidt en P.H. Kersten, 2012. Natuurwetgeving binnen het omgevingsrecht. Alterra rapport 2302. Broekmeyer en Sanders, 2013. Keten dienstverlening natuur. Alterra-rapport 2416.

1.2 Doelstelling project

Voor een zorgvuldige omgang met natuur is een juiste toepassing van de wetgeving noodzakelijk. Voor gemeenten ligt hier (zeker in de toekomst bij een nieuwe wet) een extra taak om initiatiefnemers te helpen een goede aanvraag omgevingsvergunning in te dienen en hem daarbij van de juiste informatie te voorzien. Uiteindelijk moet de gemeente immers controleren en zo nodig aan geven dat een Vvgb-procedure Natuurbeschermingswet of Flora- en faunawet noodzakelijk is. Dit vereist kennis over de natuur en de natuurwetgeving, die nu niet altijd aanwezig is. Het gaat om de volgende kennis:

1. De procedures van wet- en regelgeving: *wanneer* moet je in theorie rekening houden met natuur en aanhaken?
2. Ecologische kennis: in *welke gevallen* moet je aanhaken en *hoe* kun je dan het beste maatregelen treffen om de natuur zo veel mogelijk te ontzien?
3. Vereisten wet- en regelgeving: als je moet aanhaken *welke informatie* moet je dan allemaal aanleveren?

Provincies en DR hebben sinds de Ffw uit 2002 en Nbw uit 2005 ervaring opgebouwd in derogatieverlening. Door ervaringen in de praktijk en uitspraken van de Raad van State zijn er toelichtingen, handreikingen etc. ontstaan. Vanuit de Rijksoverheid is ecologische informatie en de toepassing ervan bij derogaties op twee centrale plekken terug te vinden:

- over de Flora- en faunawet (Ffw) op de website van Dienst Regelingen.
<http://www.hetInvloket.nl/onderwerpen/vergunning-en-ontheffing/dossiers/dossier/flora-en-faunawet-ruimtelijke-ingrepen>
- over de Natuurbeschermingswet (Nbw), specifiek Natura 2000, op de website van het Regiegroep Natura 2000: <http://www.natura2000.nl/pages/homepage.aspx>.

In de praktijk hanteren provincies op hun beurt ook eigen toelichtingen en stappenplannen over vergunningverlening Natuurbeschermingswet. Er zijn momenteel veel internetbronnen die uitleg geven over de bovenstaande drie punten; allen zijn echter gericht op de toepassing van de huidige Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet.

De beschikbare informatie bij rijk en provincies kan worden gebruikt door eenieder, maar is vaak specialistisch en bovendien niet altijd up-to-date met jurisprudentie. Door de veelheid aan handreikingen, stappenplannen etc. ziet een gebruiker door de bomen het bos niet meer. Hierdoor kan het voor zowel initiatiefnemer als gemeente lastig zijn om de juiste informatie en kennis te achterhalen bij aanhaken van natuur in de omgevingsvergunning.

Voor het faciliteren van een succesvolle implementatie van de wetgeving, wil het rijk zicht krijgen op bruikbare internetbronnen die specifiek gericht zijn op het (toekomstige) proces van derogatieverlening natuur via het aanhaken bij de omgevingsvergunning. Daarbij gaat het om checklists voor activiteiten, stroomschema's voor te doorlopen procedures, toelichtingen op het aanvraagformulier, hulpmiddelen bij het vaststellen van gevolgen op natuur etc. Dit overzicht van bruikbare internetbronnen is gewenst, als hulpmiddel voor zowel aanvragers (ondernemers) van een omgevingsvergunning als de beoordelaars (gemeenten) van een omgevingsvergunning. Via het Digitale of gemeentelijke(!) Omgevingsloket moeten uiteindelijk ondernemers zo eenvoudig en eenduidig mogelijk geholpen kunnen worden bij hun derogatieaanvraag. Het project 'Inventarisatie informatiebronnen wet natuur' richt zich op bovenstaand verzoek van de rijksoverheid.

1.3 Aanpak onderzoek

Zoekmethodiek bronnen

Er is op drie manieren naar informatiebronnen over aanhaken van natuur in de omgevingsvergunning gezocht:

1. Via een selectie van gemeenten die voorkomen in de top-10 van gemeenten met de meeste aanvragen ontheffing Ffw (Van Veen et al., 2011). Hieruit zijn vijf gemeenten gekozen gebaseerd op geografische ligging en verschillen in verdeling stad/landelijk gebied binnen de gemeente. Resultaat: Amsterdam, Utrecht, Ede, Texel, Wageningen.
2. Via contact met gemeenten die actief zijn op het vlak van natuurbeschermingsrecht, zoals gebleken is uit de bijeenkomsten op 4 en 18 december 2012 'Natuur in de gemeentelijke uitvoeringspraktijk van de omgevingsvergunning'. Resultaat: gemeente Assen, Zwolle, Delft, Deventer, Tilburg en Hilversum.
3. Daarnaast zijn ook een aantal bronbestanden achterhaald bij de Rijksoverheid en bij provinciale overheden. Dit zijn bestanden waarnaar de gemeentesites linken of waarnaar het Omgevingsloket Online verwijst.

Op de websites van bovenstaande gemeenten uit selectie 1 is gezocht naar informatiebronnen. Daarbij was de zoekmethodiek binnen de website en het gebruik van steekwoorden vrij. Er is dus geen informatie verzameld over de logische opbouw of toegankelijkheid van deze websites. Van de gemeenten uit selectie 2 ontvingen wij digitale bestanden, die overigens niet altijd via het internet beschikbaar zijn. De bronbestanden uit selectie 3 zijn wel allemaal via het internet ontsloten.

Beschrijving bronnen

Van al deze bronbestanden is meta-informatie genoteerd, zoals titel bestand, type document, datum uitgifte bestand etc. Vervolgens zijn de bronnen bestudeerd en daarbij is vastgesteld op welke informatieonderdelen van aanhaken natuur de bron zich richt, op welke doelgroep etc.

Daarbij zijn vijf informatieonderdelen onderscheiden:

1. informatie over welke activiteiten in zijn algemeenheid kunnen leiden tot aanhaken natuur
2. informatie over de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden
3. informatie over mogelijke maatregelen om nadelige invloeden te voorkomen
4. informatie over het proces bij aanhaken natuur/aanvraag vwbg
5. informatie over inhoudelijke vereisten bij het opstellen van een natuurtoets

Als doelgroep zijn onderscheiden initiatiefnemers en het eigen gemeentelijke apparaat.

Bruikbaarheid bronnen

Vervolgens is geprobeerd de bruikbaarheid van deze bronbestanden vast te stellen. Ook hierbij is de indeling in de bovenstaande vijf informatieonderdelen toegepast. De bruikbaarheid is afgemeten aan compleetheid, actualiteit en duidelijkheid van het geven van informatie over de natuurtoets binnen de omgevingsvergunning.

- Compleetheid: geeft de bron voor het specifieke informatieonderdeel volledige informatie? Door de beperkte tijd is volledigheid beoordeeld in twee klassen: wel (min of meer) volledig; niet/(zeer) beperkt volledig.
- Actualiteit: de actualiteit is afhankelijk van de datum uitgifte bronbestand en de manier waarop de gegeven informatie kan veranderen; bijvoorbeeld informatie over inhoudelijke vereisten van een natuurtoets kan veranderen door jurisprudentie; of gegevens over voorkomen van soorten die vier jaar of ouder zijn worden over het algemeen niet meer als actueel beschouwd.
- Duidelijkheid: wordt de informatie logisch en begrijpelijk gepresenteerd? Dit is een zeer subjectief begrip, maar getracht is het in te vullen via drie klassen duidelijkheid: goed-matig-slecht.

Informatiebehoefte gemeenten

Daarnaast is 'quick&dirty' ook gekeken naar de informatiebehoefte vanuit gemeenten. Voor deze vraagkant is gebruik gemaakt van signalen afkomstig uit de volgende bijeenkomsten:

- De Flora- en faunawet in de gemeenten, d.d. 15 november 2012, georganiseerd door Regelink/Orange Logic.
- Natuur in de gemeentelijke uitvoeringspraktijk van de omgevingsvergunning, d.d. 4 en 18 december 2012, georganiseerd door VNG, I&M en EZ.

De informatiebehoefte lijkt zich vooral te richten op de procedure van aanhaken, welke activiteiten binnen de omgevingsvergunning aanhaken en waar informatie over beschermde natuurwaarden kan worden gevonden. Op deze bijeenkomsten bleken er ook meer algemene vragen te leven over het gemeentelijk natuurbeleid zoals:

- Hoe kan de gemeente meer invulling geven aan het thema ecologie?
- Welk gereedschap is er om natuur in de gemeente goed te beschermen en kansen hiervoor te benutten?
- Hoe kan een gemeente meer werk maken van de algemene zorgplicht?
- Hoe kan een gemeente goede voorlichting geven over Ffw aan burgers?
- Hoe kan een gemeente een natuurvisie opstellen?

Deze generieke informatiebehoefte over natuur is in dit project niet opgepakt.

Afbakening

Waar hebben we niet naar gekeken, maar wat kan wel belangrijk zijn? We noemen enkele punten.

- Het is goed mogelijk dat gemeenten over goede bronnen beschikken, die niet via het internet ontsloten zijn. We hebben in dit onderzoek geen direct contact gezocht met gemeenten.
- Verder is er een groeiend aantal gemeenten dat gebruik maakt van een goedgekeurde gedragscode ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Deze gedragscodes zijn meestal gebaseerd op de standaard gedragscode ruimtelijke ontwikkeling en inrichting van de Vereniging Stadswerk. In deze gedragscodes zijn tal van maatregelen opgenomen die negatieve effecten van ruimtelijke activiteiten kunnen mitigeren. (http://www.stadswerk.nl/actueel/t0_p0_m21_i1337.htm)
- Tenslotte hebben ook provincies verschillende instrumenten, zoals provinciale stikstofverordeningen, die ertoe leiden dat negatieve effecten van ruimtelijke ontwikkelingen worden vermeden.

2 Bevindingen bronnenonderzoek

2.1 Inleiding bronnenonderzoek

Bij de elf gemeenten zijn in totaal 41 bronnen achterhaald, naast nog een tiental algemene bronnen vanuit de rijksoverheid en provincies over de omgevingsvergunning dan wel natuurbeschermingsvergunning of ontheffing flora- en faunawet. Een overzicht van alle gevonden bronnen is te vinden in bijlage 1.

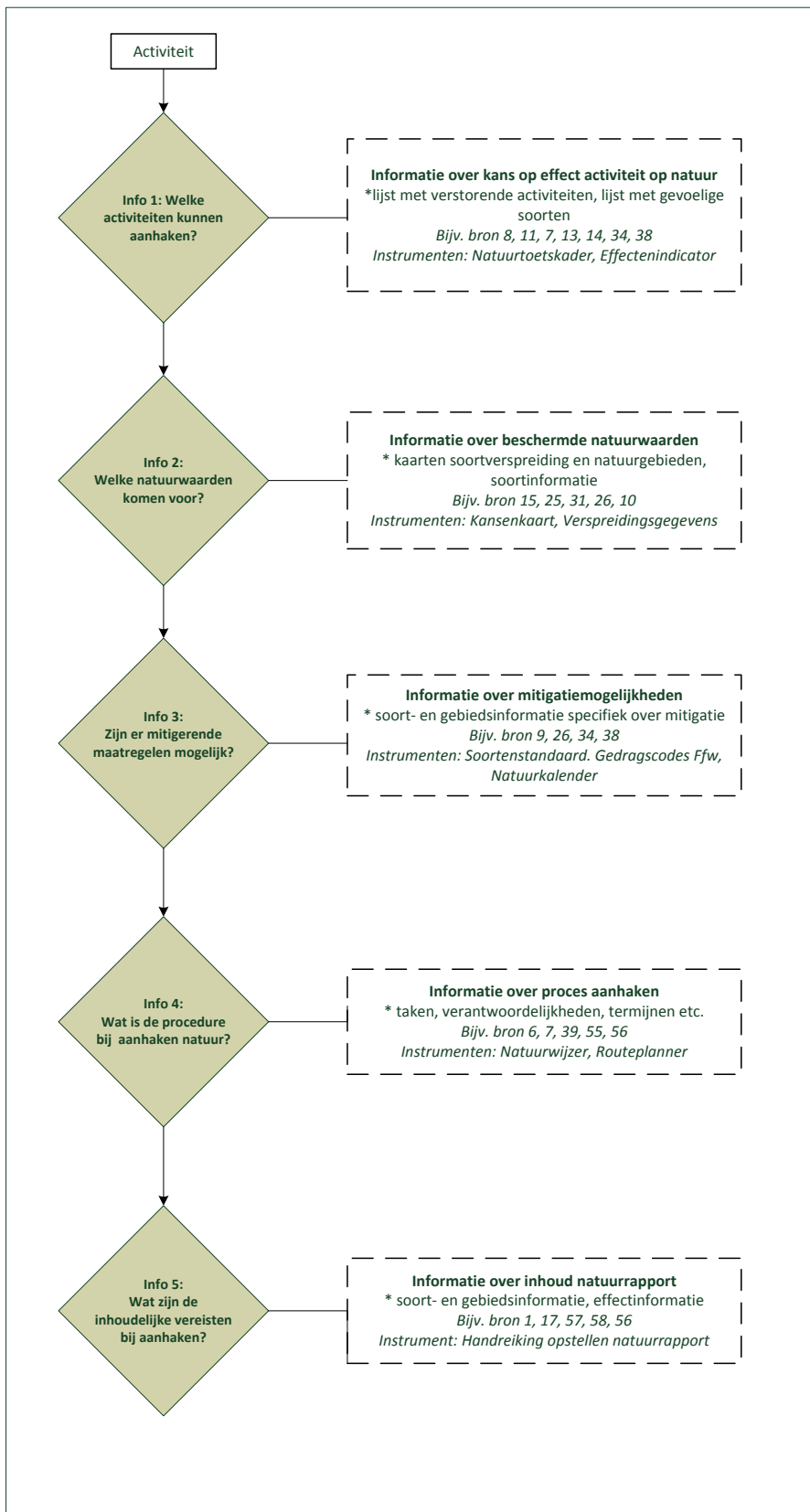
Al deze bronnen zijn doorgenomen waarbij onderzocht is of de bron informatie geeft over één van de vijf informatieonderdelen:

1. informatie over welke activiteiten in zijn algemeenheid kunnen leiden tot aanhaken natuur
2. informatie over de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden
3. informatie over mogelijke maatregelen om nadelige invloeden te voorkomen
4. informatie over het proces bij aanhaken natuur/aanvraag vvb
5. informatie over inhoudelijke vereisten bij het opstellen van een natuurtoets

Als de bron over één of meer onderdelen informatie gaf, is de bron nader beschreven en beoordeeld op bruikbaarheid, zie hiervoor bijlage 2. De overige bronnen (die op geen van de vijf punten informatie leverden in relatie tot de omgevingsvergunning) zijn achterin bijlage 2 kort weergegeven.

De bruikbaarheid is verder geanalyseerd per informatieonderdeel. Voor elk onderdeel is beschreven wat de informatiebehoefte is, het informatieaanbod, de bruikbaarheid ervan en zijn kort opmerkingen en advies van de auteurs opgeschreven, zie hiervoor bijlage 3.

Hieronder geven we de samenvattende bevindingen van het bronnenonderzoek. Deze zijn schematisch weergegeven in figuur 2, waarbij per informatieonderdeel is aangegeven welke bronnen hiervoor gebruikt kunnen worden.

Figuur 2
 Informatieonderdelen aanhaken natuur en beschikbare bronnen.

Ad 1. Informatie over welke activiteiten in zijn algemeenheid kunnen leiden tot aanhaken natuur

Als eerste valt op dat slechts enkele bronnen specifiek gericht zijn op het aanhaken van natuur in de omgevingsvergunning. Het gaat om bronnen van de gemeente Hilversum, Tilburg, Delft en Deventer. Niet geheel toevallig gaat het om die bronnen, waarop de onderzoekers gewezen zijn vanuit de praktijkdagen. Alleen de gemeente Hilversum en Delft hebben deze informatie digitaal ontsloten.

De gemeentelijke bronnen die ingaan op aanhaken natuur, geven een stappenplan (Delft, Hilversum, Deventer) waarmee de initiatiefnemer kan nagaan of een activiteit aanleiding geeft tot aanhaken natuur, of een overzicht van activiteiten (Tilburg) waarmee de vergunningverlener kan nagaan of een initiatiefnemer moet aanhaken. De stappenplannen van Hilversum en Deventer zijn het meest uitgebreid en gebaseerd op aanvullende hulpmiddelen (zoals een groene kaart of een lijst van beschermde soorten) die moeten helpen bepalen of een activiteit nadelige gevolgen kan hebben.

Van de gemeenten die geselecteerd zijn vanuit de top-10 van gemeenten met de meeste ontheffingsaanvragen Ffw, gaan de gemeente Ede en Utrecht wel in op de omgevingsvergunning, maar alleen Utrecht geeft summier aan dat er sprake kan zijn van aanhaken natuur. De gemeente Amsterdam verwijst nergens naar de mogelijkheid van aanhaken natuur bij de omgevingsvergunning.

Conclusie 1: Informatie over aanhaken natuur is bij enkele gemeenten aanwezig, en in nog minder gevallen digitaal ontsloten.

Van de gemeenten die geselecteerd zijn uit de top-10 van gemeenten met de meeste ontheffingsaanvragen Ffw, geven enkele op het internet wel informatie over beschermde natuur, maar dat betreft vooral soortbescherming en Ffw (gemeente Amsterdam, Utrecht, Ede). Anderen geven via internet geen informatie (Wageningen, Texel). De gemeente Amsterdam heeft een uitgebreide website met veel informatie over het omgaan met beschermde Ffw-soorten.

Hilversum en Delft richten zich alleen op aanhaken Ffw; Deventer en Tilburg richten zich op aanhaken Ffw en Nbw.

Conclusie 2: De informatie betreft meestal alleen aanhaken Ffw, in enkele gevallen gaat de bron ook in op aanhaken Nbw.

Ad 2. Informatie over de kans dat beschermde natuurwaarden aanwezig zijn en er een effect is

Zeven bronnen geven informatie over de mogelijke effecten van activiteiten op natuur, waarbij de meeste bronnen alleen ingaan op effecten op beschermde soorten (en dus niet op effecten op beschermde gebieden). Een deel van deze bronnen is niet gekoppeld aan de omgevingsvergunning, maar aan de Ffw sec. Het gaat om de gedragscodes 'ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer en onderhoud' van de gemeenten Amsterdam en Utrecht. In deze gedragscodes worden activiteit-soort(groep) combinaties genoemd waaruit is af te leiden of een activiteit is vrijgesteld of ontheffingsplichtig is. Deze activiteiten in de gedragscodes zijn echter niet gekoppeld aan de activiteiten die vallen onder de omgevingsvergunning. Enkele andere bronnen zijn wel direct gekoppeld aan de omgevingsvergunning waarbij de bron 8 van Tilburg, het natuurtoetskader omgevingsvergunning, het meest uitgebreid is en 1-op-1 gekoppeld is aan activiteiten van de omgevingsvergunning.

Conclusie 3: Bronnen over mogelijke schadelijke effecten op natuurwaarden zijn beperkt ofwel qua beschrijving van activiteiten ofwel qua natuurwaarden. Het natuurtoetskader omgevingsvergunning van de gemeente Tilburg is in dit opzicht het meest compleet en bruikbaar.

Een groot aantal bronnen geeft informatie over beschermde natuurwaarden, meestal wettelijk beschermde soorten. Het is goeddeels generieke informatie, in de vorm van lijsten beschermde soorten. Amsterdam geeft zeer veel en uitgebreide informatie over soorten in de vorm een beschrijving van habitats, bedreigingen, trend,

maatregelen etc. van de soort. Twee bronnen (gemeente Zwolle bron 15 en gemeente Amsterdam bron 25) geven informatie over de daadwerkelijke verspreiding van soorten binnen de gemeente. De overige bronnen geven dus in het algemeen wel antwoord op de vraag 'met welke natuurwaarden moet men rekening houden?', maar zeer beperkt antwoord op de vraag 'welke beschermde soorten komen in mijn plangebied voor?'

Conclusie 4. Informatie over het daadwerkelijk voorkomen van beschermde soorten is alleen bij de gemeente Zwolle en Amsterdam (twee bronnen) digitaal en openbaar toegankelijk ontsloten. Het gaat in beide gevallen om puntwaarnemingen, al dan niet weergegeven per km-hok. Deze informatie is essentieel voor de kans dat een activiteit mogelijk nadelige invloed heeft op natuur.

Ad 3. Informatie over mogelijke maatregelen om nadelige invloeden te voorkomen

Er zijn vier bronnen die initiatiefnemers/gemeenten informeren over mitigerende maatregelen. Allen zijn gericht op maatregelen voor Ffw-soorten, geen daarvan gaat in op maatregelen voor instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebieden. De meest uitgebreide informatie is afkomstig van de gemeente Amsterdam, waarbij in beschrijvingen per soort (bron 26) een opsomming wordt gegeven van mogelijke mitigerende en compenserende maatregelen. In de gemeentelijke gedragscode van Amsterdam (bron 34) en Utrecht (bron 38) worden per soort(groep) per activiteit maatregelen gegeven. Deze informatie is niet gekoppeld aan activiteiten van de omgevingsvergunning.

Conclusie 5: Er is geen specifiek overzicht van mitigerende maatregelen voor het voorkomen van negatieve effecten van activiteiten uit de omgevingsvergunning op natuur. Er zijn wel overzichten van mitigerende maatregelen, die zijn toegesneden op een vrijstelling van de Ffw via gedragscodes. Deze maatregelen kunnen naar verwachting voor een deel vertaald worden naar het verzachten van effecten van activiteiten binnen de omgevingsvergunning.

Ad 4 en 5. Informatie over het proces en inhoudelijk vereisten bij aanhaken natuur/aanvraag vvb

Als er sprake is van aanhaken van natuur binnen de omgevingsvergunning, wil men (initiatiefnemer) uiteraard weten wat de procedurele en inhoudelijke vereisten zijn bij aanhaken. Geen enkele bron van de gemeente gaat in op de aan aanhaken verbonden termijnen voor de omgevingsvergunning. Gemeentelijke bronnen geven alleen generieke informatie over de kans dat aangehaakt moet worden, zie tekst boven bij de conclusies 1, 2 en 3.

Vanuit de rijksoverheid zijn vier hulpmiddelen achterhaald die ingaan op het proces van aanhaken natuur, zoals bron 6 (achtergrondinformatie verklaring van geen bedenkingen; I&M); bron 7 (natuurwijzer omgevingsvergunning; EZ), bron 55 (Wabo informatie voor gemeenten; EZ) en bron 56 (vraag en antwoord InfoMil over WABO). Bron 6 is echter nooit officieel uitgebracht en bron 7 is (zeer lastig) te vinden op de website van InfoMil. Bron 55 geeft vooral informatie of er moet worden aangehaakt en hoe de procedure verloopt als er wordt aangehaakt. Bron 56 gaat in op enkele FAQ's over Wabo en natuur.

Er is één hulpmiddel gevonden dat ingaat op de inhoudelijke vereisten bij aanhaken natuur. Het is het document 'Specificatie bijlage typen' (bron 1). Dit document komt naar voren bij het doorlopen van een digitale aanvraag omgevingsvergunning bij OLO-loket. Op de homepage van het loket zelf is geen verwijzing naar deze bron te vinden.

Informatie over procedure Vvbg natuur is het beste ontsloten in bron 55, informatie over de inhoudelijke vereisten Vvbg zijn het beste ontsloten in bron 1. Bij geen enkele gemeentelijke bron zijn wij een verwijzing naar deze bronnen tegengekomen.

Conclusie 6. Informatie vanuit de gemeenten over proces en inhoud bij aanhaken natuur is niet gevonden. Informatie vanuit de rijksoverheid over aanhaken natuur in de omgevingsvergunning is alleen goed te vinden en toegankelijk ontsloten op de website van Dienst Regelingen (bron 55). Het document 'Specificatie bijlage typen'

(Bron 1) geeft veel inhoudelijke informatie, maar is alleen toegankelijk als men in het OLO een vergunningcheck doorloopt of een aanvraag indient.

Ad 6. Bruikbaarheid en kwaliteit bronnen

Er is vooral gekeken of de informatie uit de bron in principe bruikbaar is (compleetheid, actualiteit, eenduidigheid; zie tekstdeel hieronder). Er is niet systematisch gecontroleerd of de informatie juist is. Bij analyse van de bronnen is echter gebleken dat de informatie in de bronnen niet altijd overeen kwam. Zo verschillen bijvoorbeeld de perioden van een soortengroep in de natuurkalenders van elkaar (bron 34 en bron 38), verschilt de volgorde van de stappen in het proces van vergunningverlening Nbw (bron 17 en bron 58) of verschilt de inschatting van de schadelijkheid van dezelfde activiteiten (bron 8 en bron 11). Ook zitten in sommige bronnen (hinderlijke) typfouten, inconsistenties, niet-werkende links of ontbreekt de onderbouwing van gepresenteerde gegevens etc.

Conclusie 7. De (inhoudelijke) kwaliteit van bronnen lijkt sterk te wisselen. Dit heeft uiteraard gevolgen voor de bruikbaarheid. Daarnaast is de bruikbaarheid van de bronnen wisselend, omdat veel bronnen niet compleet zijn, niet actueel of niet eenduidig.

3 **Compilatie van de best beschikbare informatie**

Op grond van de gevonden bronnen is getracht een 'ideaal' stappenplan op te stellen voor aanhaken natuur in de omgevingsvergunning. Daarbij is gezocht naar de beste bronnen voor informatie.

Als startpunt is gekozen voor bron 9, het stappenplan 'groene regelgeving en de omgevingsvergunning' van de gemeente Hilversum. Deze bron is bruikbaar door zijn eenvoud waarbij een initiatiefnemer via vier stappen duidelijkheid krijgt of hij moet aanhaken. De stappen hebben wij ingevuld met andere bronnen. Alleen stap 3 uit het stappenplan van Hilversum nemen wij in ons advies niet over. Ook voegen wij er nog twee stappen aan toe. De resultaten zijn schematisch weergegeven in figuur 3.

- **Stap 1:** raadpleeg de 'groene kaart'

Deze stap komt overeen met informatieonderdeel 2 'Met welke natuurwaarden moet ik rekening houden'

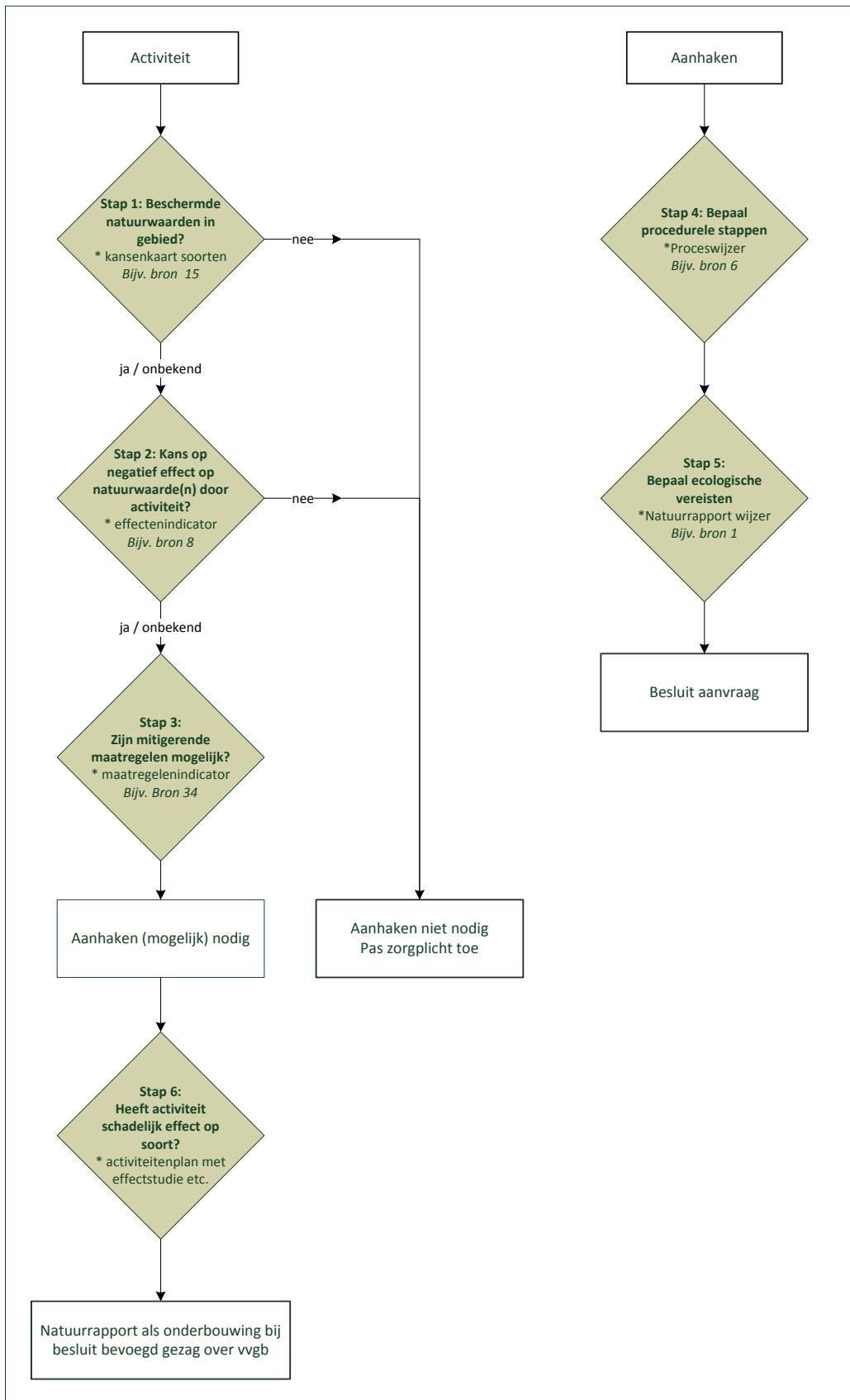
Met een groene kaart kan men voor een bepaalde locatie waar men een project of activiteit heeft gepland, nagaan of er een waardenverwachting is voor beschermde natuur. De bruikbaarheid van de Groene kaart van Hilversum is zeer beperkt, omdat er op de kaart alleen onderscheid wordt gemaakt in gebieden met een waardeverwachting (groen) en zonder waardeverwachting (wit). Onduidelijk is welke gegevens hieraan ten grondslag liggen en wat die beschermde waarde is waarmee een initiatiefnemer rekening moet houden.

In het stappenplan van Hilversum is een andere stap 'Raadpleeg het overzicht planten en dieren' (= informatieonderdeel 2). Dit overzicht geeft een lijst van beschermde soorten en natuurgebieden. De bruikbaarheid van deze lijst is beperkt omdat het alleen een opsomming geeft van beschermde natuurwaarden en geen informatie levert of die natuurwaarden in het plangebied voorkomen.

Toelichting Alterra: de meest bruikbare bronnen voor de groene kaart zijn bron 25 van de gemeente Amsterdam en/of bron 15 van de gemeente Zwolle. Deze bronnen geven informatie over het (actueel) voorkomen van soorten en zijn in feite natuurwaardekaarten. Het advies is de bruikbaarheid van dergelijke groene kaarten te verhogen door ook informatie over het geschikt leefgebied van soorten toe te voegen. Dan wordt het instrument uitgebreid tot een natuurkansenkaart. Aan deze kaart kan ook de begrenzing van beschermde natuurgebieden worden toegevoegd. Vooralsnog zijn voor beschermde soorten dergelijke kaarten alleen beschikbaar bij bepaalde gemeenten.

Op dit moment ontwikkelt de GAN ideeën voor een samenstellen van een ecologische kansenkaart op basis van o.a. abiotische gegevens. Een dergelijke kaart kan gebruikt worden bij locatiekeuze van activiteiten en ook aangeven wanneer gericht veldwerk wel of niet nuttig is. Uit de kaart valt immers af te leiden of het om geschikt leefgebied van een soort gaat. Onduidelijk is of deze kaart landelijk uitgewerkt kan en zal worden.

Een ander advies luidt om trendgegevens van beschermde soorten in ieder geval landelijk te laten berekenen, maar waar mogelijk (voldoende gegevens) ook per lokale populatie. Met actuele verspreidings- en deze trendgegevens kan ook de natuurkansenkaart beter onderbouwd worden. Afhankelijk van de kwaliteit en actualiteit van een natuurwaardenkaart of natuurkansenkaart kan besloten worden dat de kaart zelf voldoende gegevens bevat, of dat op grond van de kaart (gericht) nieuwe veldgegevens worden verzameld.

Figuur 3
Stappenplan bij aanhaken van de natuurwetgeving in de omgevingsvergunning.

Zolang gemeenten niet zelf opdracht geven voor het maken van dergelijke verspreidingskaarten of kaarten met kans op voorkomen, moet naar andere instrumenten worden gezocht.

- **Stap 2:** raadpleeg de 'activiteitenbijlage'

Deze stap komt overeen met informatieonderdeel 1 'Welke activiteiten kunnen aanhaken?'

Met de activiteitenbijlage kan men vaststellen welke activiteiten naar verwachting wel/geen effect hebben op beschermde natuurwaarden. De bruikbaarheid van de bijlage van de gemeente Hilversum is beperkt, omdat de activiteiten niet overeenkomen met werkzaamheden uit de omgevingsvergunning.

Toelichting Alterra: de meest bruikbare bron hiervoor is bron 8 van de gemeente Tilburg, het natuurtoetskader omgevingsvergunning. Dit natuurtoetskader geeft per werkzaamheid binnen de omgevingsvergunning aan of er kans is op schadelijke effecten op beschermde natuurwaarden en soorten.

Het advies is om het natuurtoetskader van de gemeente Tilburg uit te breiden door aan de activiteit informatie toe te voegen over de gevoeligheid van beschermde natuurwaarden voor storende factoren. Dan wordt het instrument uitgebreid tot een effectenindicator soorten conform de bestaande effectenindicator Natura 2000-gebieden.

Overigens brengt I&M (VROM) informatiebladen uit over specifieke activiteiten, die ingaan op de vraag wanneer men daarbij een omgevingsvergunning nodig heeft. Zie bijvoorbeeld bron 5 'Dakkapellen'. Deze informatiebladen kunnen aan bruikbaarheid winnen, door aan te geven wat de kans is dat natuur bij deze activiteit zou moeten aanhaken. Toevoeging van tekstdelen zoals 'welke natuurwaarden kunt u verwachten' en 'hoe kunt u natuureffecten voorkomen' zijn relatief eenvoudig op te stellen en toe te voegen.

- **Stap 3:** Bepaal welke verzachtende maatregelen mogelijk zijn

Deze stap komt overeen met informatieonderdeel 3 'Zijn er mitigerende maatregelen mogelijk?'

Hiervoor verwijst Hilversum niet naar een bestand, maar noemt enkele maatregelen. De bruikbaarheid is beperkt door een zeer beperkte opsomming en omschrijving van deze maatregelen.

Toelichting Alterra: De best bruikbare gevonden bron is bron 26 van de gemeente Amsterdam, waarbij per soort informatie wordt gegeven over mitigerende en compenserende maatregelen. Ook de maatregelen uit de gedragscodes van Amsterdam en Utrecht (bronnen 34 en 38) zijn bruikbaar. Daarbij moet gekeken worden in hoeverre de beschreven activiteiten te koppelen zijn aan de activiteiten uit de omgevingsvergunning.

Daarnaast heeft DLG voor 24 soorten soortenstandaards opgesteld, waarin mitigerende maatregelen per soort en per activiteit worden beschreven. Het advies is om samenvattingen van de mitigerende maatregelen uit de soortenstandaards te maken. Het is ook nodig om de maatregelen te onderbouwen met kennis over de ecologische effectiviteit van de genoemde mitigerende maatregelen. Voorts is het advies om deze standaards op te stellen voor de soorten waarvoor jaarlijks regelmatig (bijvoorbeeld minimaal 10) ontheffingen/Vvgb's Ffw worden aangevraagd.

Ook informatie uit de natuurkalenders, waarbij sprake is van gevoelige perioden van soorten, kan opgenomen worden bij de mitigerende maatregelen (namelijk ter uitvoering van de maatregel 'voer werkzaamheden uit buiten de kwetsbare periode'). De natuurkalender is als instrument ontsloten op de website van EZ, maar ook in gedragscodes. Hier is een aanpassing noodzakelijk omdat de

natuurkalenders onderling verschillen. De beschikbare kennis kan worden ontsloten in een maatregelenindicator.

LET OP: De geschiktheid van de maatregelen op de specifieke planlocatie en de geschiktheid van de periode moet worden bepaald door een deskundige op het gebied van de betreffende soorten. Deze bepaling vindt meestal plaats binnen het ecologisch onderzoek als onderdeel van het natuurrapport bij de Vvgb. Afhankelijk van de situatie ter plekke of van meteorologische omstandigheden kunnen mitigerende maatregelen moeten worden aangepast en kunnen de kwetsbare perioden langer of korter duren.

Via het doorlopen van bovenstaande drie stappen kan een gemeente een initiatiefnemer ondersteunen bij de vraag of aangehaakt moet worden. Als de uitkomst van het stappenplan is dat er aangehaakt moet worden, zijn er nog twee zaken waarover de gemeenten de initiatiefnemer kan informeren.

- **Stap 4:** Welke procedurele stappen nodig zijn bij het aanhaken van de natuurwetgeving? (= informatieonderdeel 4).

Deze stap geeft informatie over het proces van aanvragen, de procedure en termijn van beoordelen Vvgb en de handhaving.

Er zijn enkele gemeentebronnen die deze stappen kort beschrijven (bron 9,13,14), maar niet ingaan op termijnen. Hiervoor zijn bron 6, 55 en 56 van de rijksoverheid bruikbaar, al moeten deze bronnen geactualiseerd worden. Voor de bruikbaarheid wordt geadviseerd de diverse informatie samen te voegen tot één bron die direct gekoppeld is aan het omgevingsloket online en de front-offices van gemeenten.

- **Stap 5:** Wat zijn de inhoudelijke vereisten aan de in te leveren documenten bij het aanhaken van de natuurwetgeving? (= informatieonderdeel 5).

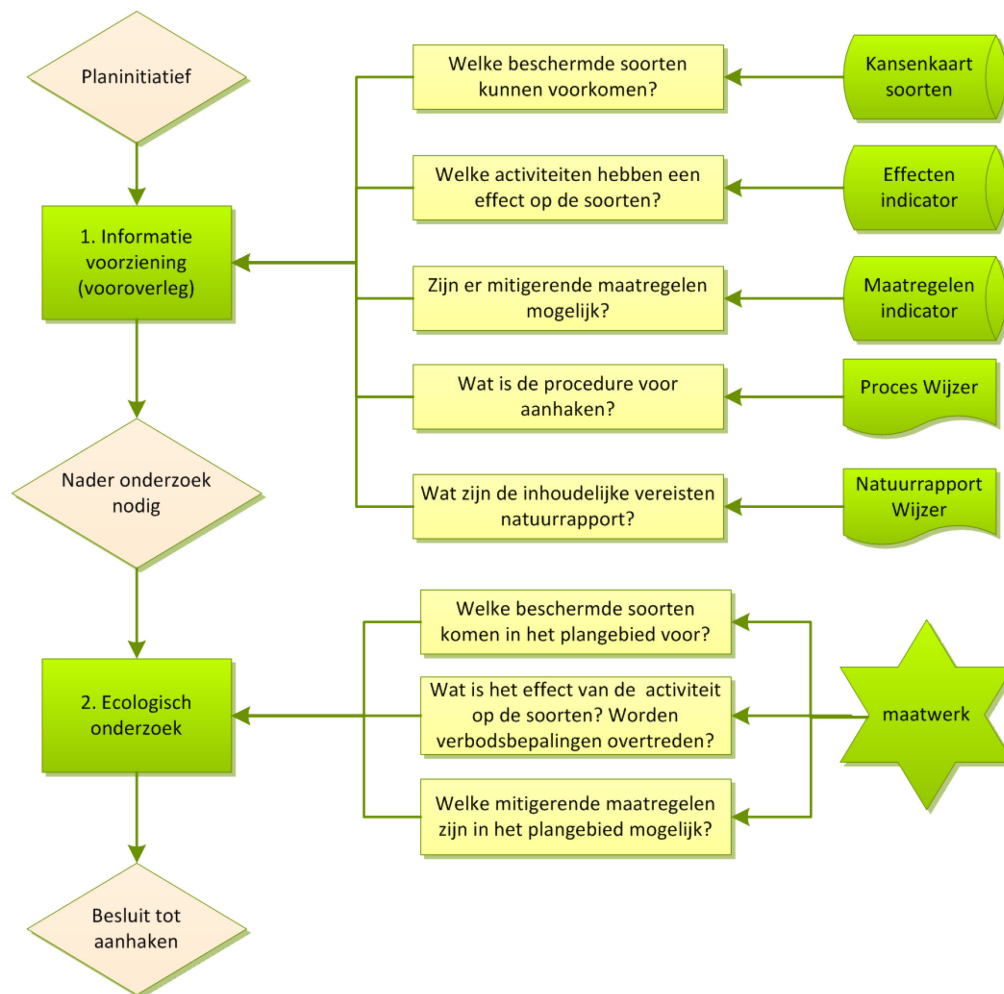
Het is belangrijk dat de initiatiefnemer zo precies mogelijk weet welke informatie het bevoegd gezag nodig heeft om de aanvraag te kunnen beoordelen.

De enige bron vanuit de omgevingsvergunning die hierop ingaat is bron 1, de bijlagendocumenten van het OLO. Deze bron is goed bruikbaar. Onderzocht kan worden of het nodig is dit aan te passen aan specifieke informatie over ontheffingverlening Ffw binnen de omgevingsvergunning (bron 55 WABO en Ffw van Dienst Regelingen) of aan specifieke informatie over vergunningverlening Nbw (zoals bron 17 van provincie Gelderland en bron 57 en 58 van provincie Overijssel). Hoe inzichtelijker de inhoudelijke vereisten voor het beoordelen van een Vvgb-aanvraag door het bevoegd gezag zijn, des te eenvoudiger wordt het voor initiatiefnemers om een goede aanvraag Vvgb in te dienen. Het zou initiatiefnemers kunnen helpen, als er een goed voorbeeld is van de in te leveren documenten.

Hoe kan een gemeente initiatiefnemers helpen een goede aanvraag omgevingsvergunning in te dienen waarbij rekening wordt gehouden met mogelijke effecten van de activiteit op wettelijk beschermde natuurwaarden? In figuur 4 zijn bovenstaande stappen en informatievragen nogmaals weergegeven, waarbij de volgende vijf instrumenten als hulpmiddel voor de gemeente, zijn benoemd: 1. Kansenkaart soorten, 2. Effectenindicator, 3. Maatregelenindicator, 4. Proces Wijzer en 5. Natuurrapport Wijzer. Het advies is deze generieke instrumenten te ontwikkelen, om de front-office functie van de gemeente te ondersteunen. De figuur geeft aan dat de vijf informatievragen en instrumenten het best aan bod kunnen komen tijdens het vooroverleg. De initiatiefnemer zou na het vooroverleg over voldoende informatie moeten beschikken over het aanhaken van de natuurwetgeving, zodat hij een goede aanvraag kan indienen of kan besluiten zijn plan te veranderen.

We wijzen er (nogmaals) op dat dit vooroverleg en de 'pratende aanpak' belangrijk zijn, omdat de digitale weg van aanvragen omgevingsvergunning via het Omgevingsloket Online (vooralsnog) weinig tot geen informatie geeft over het aanhaken van natuurwetgeving binnen de omgevingsvergunning. Het digitaal loket geeft nauwelijks ruimte voor toelichtingen op het aanhaken van natuur.

Tenslotte: het echte maatwerk, dus het specifieke ecologische onderzoek voor het natuurrapport zoals dat in stap 5 wordt toegelicht, vindt daarna pas plaats. Het resultaat van dit ecologisch onderzoek is het natuurrapport dat als bijlage bij een omgevingsvergunning wordt aangeleverd. Op basis van dit natuurrapport voert de back-office bevoegd gezag een natuurtoets uit, op grond waarvan al dan niet besloten wordt een Vvgb af te geven.

Figuur 4

Advies stappenplan en voorstel voor te ontwikkelen instrumenten bij aanhaken van de natuurwetgeving in de omgevingsvergunning.

Literatuur

Broekmeyer, M.E.A. en M.E. Sanders, 2013. Keten dienstverlening natuur. Kansen, knelpunten en adviezen voor uitvoering natuurwetgeving. Wageningen, Alterra. Alterra-rapport 2416.

Ministerie van Economische Zaken, 2012. Actieplan implementatie natuurwetgeving.

Schmidt, A.M. en P.H. Kersten, 2012. Natuurwetgeving binnen het omgevingsrecht. Wageningen, Alterra. Alterra-rapport 2302.

Veen, M.P. van, M.E. Sanders en M.E.A. Broekmeyer, 2011. Ecologische effectiviteit van natuurwetgeving. PBL/Alterra, Wageningen/Den Haag. PBL-rapport 555084002.

Bijlage 1 Overzicht gevonden bronnen

Nr	Onderwerp	Titel	Auteur
1	OLO	Specificatie Bijlagentypen - Omgevingsloket Online	Rijk
2	OV	Overzicht reikwijdte omgevingsvergunning	Prov. Gelderland / Rijk-IenM
3	OV	Omgevingsvergunning Brochure	Prov. Groningen, Friesland en Drenthe
4	OV	Omgevingsvergunning Brochure	Prov. Flevoland
5	OV	Infoblad (Dakkapellen) - omgevingsvergunning	Gem. Assen, Texel
6	OV-Natuur	Achtergrond Vvbg en Wabo	Rijk-Ie&M
7	OV-Natuur	Natuurwijzer Omgevingsvergunning (ongepubliceerd)	Rijk/DR
8	OV-Natuur	Natuurtoetskader omgevingsvergunning gem. Tilburg	Gem. Tilburg
9	OV-Natuur	Groene regelgeving en Omgevingsvergunning - Stappenplan	Gem. Hilversum
10	OV-Natuur	Groene Kaart	Gem. Hilversum
11	OV-Natuur	Activiteiten die beschermde soorten kunnen verstoren	Gem. Hilversum
12	OV-Natuur	In Hilversum te beschermen flora en fauna	Gem. Hilversum
13	OV-Natuur	Omgevingsvergunning en aanhaken FF-wet - Nota Bijlage 1	Gem. Deventer
13b	OV-Natuur	Nota Werkwijze Omgevingsvergunning en aanhaken FF-wet	Gem. Deventer
14	OV-Natuur	Bouwplannen en de FF-wet	Gem. Delft
15	OV-Natuur	Viewer Wabo Flora- en Faunaonderzoek	Gem. Zwolle
16	NB	Voorbeelden activiteiten vergunning NB-wet	Prov. Gelderland
17	NB	Stappenplan vergunningaanvraag	Prov. Gelderland
18	NB	Aanvraag vergunning Natuurbeschermingswet ex art. 16	Prov. Groningen
19	NB	Aanvraag vergunning Natuurbeschermingswet ex art. 19d	Prov. Groningen
20	NB	Aanvraagformulier NBwet Vvbg agrarisch	Prov. Gelderland
21	NB	Aanvraagformulier NBwet16_19d, N2000 en Beschermde Gebieden	Prov. Gelderland
22	FF	Flora en Fauna in Gelderland	Prov. Gelderland
23	OV-Natuur	Notitie Natuur en de WABO	Gem. Delft
24	OV	Aanpassing Bouwbesluit - vleermuisvriendelijk bouwen	VZZ
25	FF	Kaart Beschermde Flora en Fauna Amsterdam	Gem. Amsterdam
26	FF	Rugstreeppad - als voorbeeld voor alle soortinfo	Gem. Amsterdam
27	FF	Kaart Ecologische Passages en Structuur Amsterdam	Gem. Amsterdam
28	Natuur	Inleiding Ecologie Flora-Fauna Amsterdam	Gem. Amsterdam
29	Natuur	Fauna soortbeschrijving - Amsterdam_nl	Gem. Amsterdam
30	Natuur	Flora biotoopbeschrijving - Amsterdam_nl	Gem. Amsterdam
31	FF	Doelsoortenlijst Flora- en faunawet - Amsterdam_nl	Gem. Amsterdam
32	OV	Wettelijk kader - Amsterdam_nl	Gem. Amsterdam
33	OV	Wat is een omgevingsvergunning - Amsterdam_nl	Gem. Amsterdam
34	FF	Gedragscode flora_en_fauna_amsterdam	Gem. Amsterdam
35	FF	Flora_en_Faunawet_en_RuimtelijkePlanvorming	Gem. Amsterdam
36	OV	Lijst vergunningen_Plaberum_ Amsterdam_nl	Gem. Amsterdam
37	FF	FloraEnFaunawet_Utrecht	Gem. Utrecht
38	FF	Gedragscode Flora en faunawet DEFINITIEF	Gem. Utrecht
39	OV	ChecklistRuimtelijkeOnderbouwing_ projectbesluit	Gem. Utrecht
40	OV	ChecklistToelichting_ projectbesluit	Gem. Utrecht
41	OV	Omgevingsvergunning aanvragen - versie 28 09 2010	Gem. Wageningen
42	OV	Omgevingsvergunning ingediend - versie 24 09 2010	Gem. Wageningen
43	OV	Omgevingsvergunning ontvangen - versie 24 09 2010	Gem. Wageningen
44	Natuurtoets	Natuurtoets_Golfbaan_Wageningen	Gem. Wageningen
45	NB	NBwetVergunning_Wageningen_InfoProvincie	Gem. Wageningen
46	Natuurtoets	Natuurtoets_Voorbeeld	Gem. Ede
47	NB	Natuurwetgeving_Info	Gem. Ede
48	OV	Vergunningen_BijBouwen_Info	Gem. Ede
49	OV	OV_Info	Gem. Ede
50	FF	FloraEnFauna_Info	Gem. Ede
51	Wabo	Algemene verklaring van geen bedenkingen	Gem. Texel
52	Wabo	Algemene verklaring van geen bedenkingen - Aanvulling september 2012	Gem. Texel
53	Natuur	Natuur- en landschapsbeleid op Texel - Bijlage beleidsinventarisatie	Gem. Texel

Nr	Onderwerp	Titel	Auteur
54	Natuurtoets	Natuurtoets_Bestemmingsplan Buitengebied	Gem. Texel
55	OV-Natuur	WABO informatie voor gemeenten	Rijk – DR-loket
56	OV	Wabo en natuur: vraag en antwoord	Rijk - InfoMil
57	NB	Handreiking vergunning werkzaamheden, activiteiten of project	Prov. Overijssel
58	NB	Handreiking rapport effectbeoordeling (Nbw)	Prov. Overijssel
59	FF	Natuurwaardenkaart Amsterdam	Gem. Amsterdam

Toelichting:

OLO	informatie over omgevingsloket online
OV	informatie over omgevingsvergunning algemeen
OV-natuur	informatie over natuur in de omgevingsvergunning
NB	informatie over (vergunningverlening) Natuurbeschermingswet
FF	informatie over (ontheffingverlening) Flora- en faunawet
Natuur	informatie over (gemeentelijke) natuurbeleid
Natuurtoets	rapporten natuuronderzoek

Bijlage 2 Beschrijving bronnen

Toelichting bronnummering: bronnen zijn genummerd op volgorde waarvan wij ze hebben achterhaald, zie ook bijlage 1. Bij nadere bestudering hebben we al deze bronnen onderverdeeld in bruikbare en niet-bruikbare bronnen. De bruikbare bronnen zijn hieronder beschreven, in volgorde van bronnummer. De ontbrekende nummers zijn de niet-bruikbare, of restbronnen, die aan het einde van deze bijlage zijn vermeld.

Omgevingsloket online - specificatie bijlagetypen (ministerie I&M) bron 1

Doelgroep: aanvragers omgevingsvergunning

Toelichting:

Bevat toelichting op alle mogelijke bijlagen omgevingsvergunning, waaronder toelichting op bijlagen voor 'Handelingen met gevolgen voor beschermde natuurgebieden' en 'Handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten'.

Geeft een opsomming en toelichting van gegevens die initiatiefnemer moet toevoegen. Verwijst daarbij voor gebieden Nbw naar website Regiebureau Natura 2000 en soorten Ffw naar website van het DR-loket.

Bruikbaarheid:

Geeft goede informatie over benodigde gegevens. Veronderstelt wel kennis Nbw/Ffw. Informatie is voor initiatiefnemer waarschijnlijk niet bruikbaar zonder expert. Is kennis die nodig is als een natuurtoets aan de orde is.

Aandachtspunt:

- Hoewel dit document duidelijk aandacht besteedt aan de bovengenoemde handelingen met gevolgen voor beschermde natuurgebieden respectievelijk plant- en diersoorten, zijn deze in de OLO zelf nauwelijks terug te vinden. Pas na geheel doorlopen van de vergunningcheck staat onder tab 'Uitkomst check', kopje 'Let op', punt 3 de vraag of **de werkzaamheden en activiteiten mogelijk een nadelige invloed op beschermde plant- en diersoorten en/of natuurgebieden hebben. Pas daarop volgt informatie over natuur: de onderdelen** handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten en/of beschermde natuurgebieden, een ontheffing Ff-wet en een vergunning Nb-wet, plus advies om contact op te nemen met de gemeente.
- Bijlagendocument is moeilijk vindbaar; enkele oudere versies via gemeente-sites, deze 2012-versie alleen via OLO na doorlopen vergunningcheck (niet direct via zoekmachine).

Overige informatie

Brontype	Brochure, pdf
Bronhouder	Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Contact	-
Datum	03 juli 2012
Beschikbaarheid	Openbaar
Kosten	Gratis
Verwijzing	https://www.omgevingsloket.nl/handleiding/toelichting-bijlagetypen-omgevingsloket-online.pdf
Bruikbaarheid	Compleetheid: goed Actualiteit: goed Eenduidig: goed

Achtergrondinformatie verklaring van geen bedenkingen (ministerie van I&M) bron 6

Doelgroep: bevoegde gezagen?

Toelichting:

Notitie met uitleg en FAQ's over Vvgb. Gaat in op wanneer Vvgb, aanvraag Vvgb, proces Vvgb, beoordeling Vvgb en handhaving Vvgb. Notitie geeft bronnen bij aanhaken soorten en aanhaken gebieden.

Bruikbaarheid:

Deel aangehaalde bronnen is niet meer actueel of nooit uitgebracht.

Bij aanpassen tekst kan dit bruikbaar zijn voor gemeenten en via uitleg van taken en bevoegdheden bij aanhaken natuur.

Overige informatie

Brontype	Brochure, pdf
Bronhouder	Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Contact	-
Datum	Ca. 2010
Beschikbaarheid	Openbaar
Kosten	Gratis
Verwijzing	http://www.google.nl/url?sa=t&rct=j&q=achtergrondinformatie%20Vvgb%20infomil&source=web&cd=1&ved=0CC4QFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.infomil.nl%2Fpublish%2Fpages%2F84330%2Fachtergrondinformatie_Vvgb.doc&ei=vtIHUc6AlITIOQX_7oHwCw&usg=AFQjCNFraAHNk96lYn8H8HYUsq-0wPv9-A&bvm=bv.41524429,d.d2k
Bruikbaarheid	Compleetheid: goed Actualiteit: slecht Eenduidig: matig

Natuurwijzer omgevingsvergunning (ministerie van EL&I) bron 7

Doelgroep: gemeenten

Ongepubliceerd, concepten wel op web verschenen en gelinkt.

Toelichting:

Natuurwijzer om gemeenten te helpen om particulieren te adviseren wanneer het onderdeel 'Handelingen met gevolgen voor beschermde planten en dieren'.

Via een simpel stroomschema zijn twee uitkomsten mogelijk:

1. de particulier moet met hulp van een deskundige het onderdeel 'handelingen' invullen
2. de kans is klein dat de activiteit een schadelijk effect heeft op beschermde soorten. De particulier hoeft het onderdeel 'handelingen' niet in te vullen.

Bruikbaarheid:

Brochure gaat in op vier activiteiten en geeft per activiteit beperkt aan of er mogelijk beschermde soorten in het geding kunnen zijn.

Mijn suggestie voor hieronder: gebruik overal de term ministerie van Economische Zaken, ook al is misschien enige informatie nog uit de tijd van LNV

Overige informatie

Brontype	Brochure, pdf
Bronhouder	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Contact	Website DR-loket ministerie van EZ
Datum	Maart 2010
Beschikbaarheid	Openbaar
Kosten	Gratis
Verwijzing	https://dloket.velsen.nl/loketburgers/gemeenteimage/Natuurwijzer_omgevingsvergunning.pdf
Bruikbaarheid	Compleetheid: nee ten aanzien van activiteiten WABO Actueel: nee Eenduidig: matig

Natuurtoetskader omgevingsvergunning gemeente Tilburg bron 8

Gericht op omgevingsvergunning, beschermde soorten en gebieden.

Doelgroep: gemeentelijke vergunningverleners

Toelichting: uit bronbestand

Dit bronbestand geeft informatie over de kans op schadelijke effecten op beschermde soorten en gebieden bij alle werkzaamheden die vallen onder de omgevingsvergunning. De werkzaamheden en hun toelichting/omschrijving is 1:1 afkomstig van het omgevingsloket online.

De kans op schadelijke effecten is opgedeeld in drie categorieën:

1. schadelijke effecten worden niet verwacht
2. er is mogelijk een effect te verwachten
3. schadelijke effecten worden niet verwacht als de activiteit binnen bepaalde voorwaarden valt. Hiertoe moet men een aantal vragen beantwoorden, waarna men uitkomt op categorie 1 of 2. Bij uitkomst 2 moet de stadsecoloog worden geraadpleegd.

Het natuurtoetskader is bedoeld voor gemeentelijke ambtenaren die belast zijn met de afhandeling van aanvragen omgevingsvergunning. Zij kunnen het kader gebruiken voor compleetheid van de aanvraag en zo beoordelen of er al dan niet terecht wordt aangehaakt (moet worden) voor natuur.

Bruikbaarheid: oordeel Alterra

Het kader geeft generieke informatie over mogelijke schade van activiteiten en is aldus bruikbaar is voor alle gemeenten. Mogelijk zullen er tussen gemeenten wel verschillen van inzicht bestaan over het toekennen van categorie 1, 2 en 3? Het kader is ook bruikbaar voor initiatiefnemers om te beoordelen of zij moeten aanhaken.

Een pluspunt van het kader is dat het ook lokale informatie geeft over enkele ecologische waarden, gebaseerd op de eigen kapverordening en gemeentelijke lijst monumentale bomen en de globale locaties van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen in de gemeente Tilburg.

Een ander pluspunt is dat sloopwerkzaamheden nog wel vermeld staan en allemaal onder categorie 2 vallen. Echter, als de initiatiefnemer een digitale aanvraag doet, verdwijnt deze meldingsmogelijkheid.

Het kader zou aan bruikbaarheid winnen als hier ook informatie over andere beschermde soortgroepen, zoals vast verblijfplaatsen gierzwaluwen of groeiplaatsen beschermde plantensoorten, aan wordt toegevoegd. Ook zou relatief simpel informatie over beschermde Natura 2000-gebieden kunnen worden toegevoegd. Bij een aantal werkzaamheden zou het nuttig zijn de volgende vraag toe te voegen: 'De werkzaamheid vindt plaats buiten de begrenzing van een Natura 2000-gebied'.

Opmerkelijk is dat 2.14 Plaatsen zwembad, bubbelbad of soortgelijke voorziening of vijver onder categorie 1 valt.

Bruikbaarheid: goed

Overige informatie

Brontype	Brochure
Bronhouder	Gemeente Tilburg i.s.m. gemeente Zwolle
Contact	Namen auteurs
Datum	December 2012
Beschikbaarheid	Intern document gemeente Tilburg
Kosten	Onbekend
Verwijzing	Gemeente Tilburg in samenwerking met gemeente Zwolle, 2012. Natuurtoetskader omgevingsvergunning gemeente Tilburg, concept versie 0.3.
Bruikbaarheid	Compleetheid WABO: ja Actueel: ja Eenduidig: goed

'Groene regelgeving' en de omgevingsvergunning (gemeente Hilversum)

bron 9, 10, 11 en 12

Doelgroep: burgers

Omgevingsvergunning, gericht op beschermde soorten.

Bestaat uit vier onderdelen

9 - stappenplan (document)

10 - groene kaart (GIS-tool= link)

11- activiteiten (bijlage= document)

12 - te beschermen flora en fauna (bijlage= document)

Toelichting

Een stappenplan voor initiatiefnemers als hulpmiddel om na te gaan of een activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor planten of dieren. Het stappenplan verwijst naar twee bijlagen en een link. Het stappenplan zelf somt ook een aantal mitigerende maatregelen op en geeft kort informatie over verantwoordelijkheid initiatiefnemer, handhaving en separate derogaties natuur.

Stap 1: Raadpleeg de 'Groene kaart'. Geldt voor het gebied waarin u iets wilt ondernemen een waardeverwachting, ga dan naar stap 2.

Stap 2: Raadpleeg de 'Activiteiten die beschermde soorten mogelijk verstoren'. Is uw activiteit (mogelijk) risicovol, ga dan naar stap 3.

Stap 3: Raadpleeg het 'Overzicht van planten en dieren'. Heeft uw activiteit (mogelijk) nadelige gevolgen voor een bepaalde soort of soorten, ga dan naar stap 4.

Stap 4: Bepaal welke verzachtende maatregelen nodig zijn. Als blijkt dat u toch een ontheffing op grond van de Flora en Faunawet nodig hebt, ga dan naar stap 5.

Stap 5: Vraag een vergunning aan. Vul het onderdeel 'Handelingen met gevolgen voor beschermde dieren en planten' op het (digitale) aanvraagformulier in'.

De bijlage Activiteiten somt een groot aantal activiteiten op en geeft bij elke activiteit een categorie-aanduiding.

- Zwaar: verwachtingsniveau aantasting waarden is hoog in groene gebieden.
- Attentie: verwachtingsniveau aantasting waarden is middelhoog in groene gebieden.
- Niet: ongeacht het gebied (wit of groen) is er met deze bouwwerken met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid geen sprake van aantasting van natuurwaarden.

De bijlage Beschermde flora en fauna geeft aan welke Ffw-soorten algemeen voorkomen en te verwachten zijn (niet voor planten en vogels; zonder lokatie-aanduiding; verwachting via soort komt waarschijnlijk *niet* voor

binnen gemeente). Ook aanduiding of soort op Rode Lijst voorkomt. De bijlage geeft ook per tabel 1,2 of 3 soort aan wanneer er sprake is van een vrijstelling.

Bruikbaarheid Groene Kaart

De groene kaart kleurt delen van de gemeente Hilversum wit of groen. Als een deel groen is, geeft men aan dat groene regelgeving (Ffw of Nbw) in het geding kan zijn. Onduidelijk is welke gegevens ten grondslag liggen aan de kaart. Zo zijn hele woonwijken wit, terwijl het voorstelbaar is dat daar huismussen aanwezig zijn.

Bruikbaarheid activiteiten die beschermde soorten kunnen verstoren

Activiteiten komen niet overeen met werkzaamheden omgevingsvergunning, maar zijn mogelijk wel te koppelen. Vergelijk van toedeling activiteiten aan categorieën met toetsingskader Tilburg zou nuttig zijn. Activiteiten zijn niet nader omschreven.

Activiteit kappen is niet meegenomen. Men geeft aan dat in principe tijdens broedseizoen niet gekapt mag worden. Te kappen bomen worden altijd door een deskundig ambtenaar beoordeeld op aanwezigheid beschermde natuurwaarden. Onduidelijk is hoe men met jaarrond beschermde nesten omgaat??

Onderscheid tussen attentie en zwaar is onduidelijk, en ook welke (andere) vervolgstap men moet nemen bij deze categorieën. Men stelt dat Ffw niet van toepassing is op aangelegde tuinen??

Bruikbaarheid te beschermen flora en fauna

Complete lijst met te verwachten soorten is handiger dan hele lijst met opsomming kans wel/niet voorkomen. Onduidelijk welke onderbouwing hieraan ten grondslag ligt. Zonder lokatie-aanduiding (kans) voorkomen soorten voor initiatiefnemer erg algemeen. Gebruikswaarde kan sterk toenemen door lokatie-aanduiding en inschatting van gevoeligheid voor storende factoren activiteiten.

Lijst lijkt inconsistenties te bevatten (bijvoorbeeld das en boomarter ontbreken op de lijst zoogdieren).

Overige informatie Bron 9 - Stappenplan

Brontype	Brochure, pdf
Bronhouder	Gemeente Hilversum
Contact	Email, telefoon en adres Stads Kantoor Publiekszaken
Datum	01 november 2012
Beschikbaarheid	Openbaar
Kosten	Gratis
Verwijzing	http://www.hilversum.nl/Leven_en_Werken/Bouwen_en_Wonen/Bouwen_en_verbouwen/'Groene_regelgeving'_en_de_omgevingsvergunning_Stappenplan
Bruikbaarheid	Compleetheid: goed Actueel: ja Eenduidig: stappen zelf ja, invulling stappen inhoudelijk, nee.

Overige informatie Bron 10 - Groene kaart

Brontype	Internet site
Bronhouder	Gemeente Hilversum
Contact	-
Datum	2013
Beschikbaarheid	Openbaar
Kosten	Gratis
Verwijzing	http://hilversum.geotalk.nl/laag/groenekaart.html
Bruikbaarheid	Compleetheid soorten: nee Actueel: onduidelijk Eenduidig: nee

Overige informatie Bron 11 - Activiteiten

Brontype	Brochure, pdf
Bronhouder	Gemeente Hilversum
Contact	-
Datum	-
Beschikbaarheid	Openbaar
Kosten	Gratis
Verwijzing	http://www.hilversum.nl/dsresource?type=pdf&objectid=gured4:157437&versionid=&subobjectname=
Bruikbaarheid	Compleetheid activiteiten: nee Actueel: n.v.t. Eenduidig: matig

Overige informatie Bron 12 - Te beschermen Flora en Fauna

Brontype	Brochure, pdf
Bronhouder	Gemeente Hilversum
Contact	-
Datum	-
Beschikbaarheid	Openbaar
Kosten	Gratis
Verwijzing	http://www.hilversum.nl/dsresource?type=pdf&objectid=gured4:157439&versionid=&subobjectname=
Bruikbaarheid	Compleetheid: nee Actueel: onduidelijk Eenduidig: matig

**Omgevingsvergunning en aanhaken Flora- en faunawet (gemeente Deventer)
bron 13**

Doelgroep: gemeentemedewerkers

Nog te publiceren (?) stappenplan (met beslisboom) voor Team Bewoners en Ondernemers en Team Vergunningen.

Toelichting:

Expertise over flora en fauna is nauwelijks bij particulieren aanwezig. Daarom dit stappenplan dat in vooroverleg gebruikt kan worden, zodat gemeente aanvrager direct kan adviseren of het wel of niet aannemelijk is dat er schadelijke handelingen worden verricht.

Notitie geeft informatie over:

- lijst zeer waarschijnlijk niet-schadelijke activiteiten (vijf stuks)
- gevallen waarin een natuurtoets nodig is (is negatief van vijf stuks?)

Daarbij verwijst de notitie naar een aantal links:

- ligging natuurgebieden provincie
- bos en natuurgebieden gemeente Deventer (milieu-atlas)
- lijst rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten
- lijst landelijke vastgestelde beschermde soorten (vraagt inlogcode)
- voorkomen aantal beschermde soorten (milieuatlas > inventarisaties).

De notitie is ook samengevat in een stroomschema.

Bruikbaarheid:

Bij genoemde niet-schadelijke activiteiten zou wel sprake kunnen zijn van verstoren/effect beschermde soorten. Link milieuatlas werkt niet. Als initiatiefnemer quick-scan natuur moet doen, worden verder weinig handvatten gegeven. Geen verspreidingsgegevens soorten; link DR-loket werkt maar vraagt inlogcode; link op gemeenteniveau werkt via doorklikken, en geeft alleen informatie op soortgroepniveau, niet op soortniveau. Stappenplan niet eenduidig, beslisboom ook niet heel duidelijk. Goede eerste poging, nader uitwerken. Stroomschema is niet uitputtend en kan overzichtelijker.

Overige informatie

Brontype	Document, bijlage bij nota
Bronhouder	Gemeente Deventer
Contact	-
Datum	13 juli 2011
Beschikbaarheid	-
Kosten	-
Verwijzing	-
Bruikbaarheid	Compleetheid: nee Actueel: onduidelijk Eenduidig: matig

(Bouw)plannen en de Flora en faunawet (gemeente Delft)

bron 14

Gericht op Ffw (binnen de omgevingsvergunning).

Doelgroep: burgers

Toelichting:

Een pdf-notitie als praktische handleiding voor particuliere initiatiefnemers. Aan de hand van een stappenplan kan een initiatiefnemer nagaan of de activiteit leidt aanleiding geeft tot nader onderzoek en/of een ontheffing Ffw. Dit is slechts een indicatie. De notitie raadt initiatiefnemers aan allereerst te informeren bij de gemeente wat bekend is over de (ver/bouw)locatie. Naast het stappenplan geeft de notitie kort een toelichting op de Ffw en de zorgplicht.

Bruikbaarheid: oordeel Alterra

De notitie bevat enkele onvolkomenheden; zo klopt de nummering van het stappenplan niet. Daarbij gaat men uit van toepassing Ffw, maar verwijst men in het stappenplan naar aankruisen 'handelingen met gevolgen voor beschermde planten en dieren' vanuit de omgevingsvergunning. Voorts zijn enkele vragen gebaseerd op de niet officieel uitgebrachte rijksbrochure 'Natuurwijzer Omgevingsvergunning'. Hierop zijn de oppervlakte te slopen panden en omtrek en hoogte bomen gebaseerd. Ook is de aanname dat panden van na 1970 geen beschermde diersoorten zullen herbergen discutabel, denk maar aan vleermuizen of huismussen.

De beschreven activiteit kennen een beperking (nl. alleen werkzaamheden aan dak of gevel/ kappen boom / geheel of gedeeltelijk slopen pand / slopen stenen muren in specifiek genoemde delen Delft).

Bruikbaarheid: matig.

Overige informatie

Brontype	Brochure, pdf
Bronhouder	Gemeente Delft
Contact	Website contact gemeente, telefoon Stadswinkel
Datum	-
Beschikbaarheid	Openbaar
Kosten	Gratis
Verwijzing	http://www.delft.nl/dsresource?type=pdf&objectid=default:83955&versionid=&subjectname=
Bruikbaarheid	Compleetheid WABO: nee, alleen Ffw Actueel: nee Eenduidig: matig

Viewer WABO Flora- en faunaonderzoek (gemeente Zwolle)

Bron 15

Doelgroep: initiatiefnemer en gemeente

Webapplicatie

Toelichting

Een GIS-bestand van de gemeente Zwolle waarop ingezoomd kan worden en per punt of vlak informatie kan worden opgevraagd over (punt)waarnemingen en leefgebieden van Ffw-soorten.

Op de leefgebiedenkaart zijn delen van Zwolle met een kleur weergegeven, die corresponderen met een leefgebied voor soortgroepen zoogdieren, vogels, vleermuizen, reptielen/amfibieën, vaatplanten en overig.

Op de waarnemingenkaart staan in twee kleuren waarnemingen van vaatplanten en vogels. Selecteren van een punt of vlak geeft een lijstje met de onderliggende soorten. Doorklikken op de soort geeft alleen de soortgroep als aanvullende informatie.

Een boeiende knop is 'Ik wil ...', links boven in de kaart. Hieronder staat de optie: 'Een WABO Flora- en Faunaonderzoek uitvoeren'. Dit leidt de gebruiker door een menu waarin eerst één of meerdere activiteiten kunnen worden gekozen, vervolgens een locatie kan worden geselecteerd, en tenslotte een aantal lijstjes met aandachtsoorten voor die combinatie van activiteit(en) en locatie gepresenteerd wordt. Helaas worden meerdere lijstjes gepresenteerd, waarvan de verschillen in toepassing niet duidelijk zijn. Idee is wel heel praktisch.

Er lijkt rapportuitvoer mogelijk, per geselecteerd gebied, maar dit lijkt nog niet operationeel. Er zijn ook soort/locatieselecties mogelijk; het is onduidelijk wat hiermee vervolgens kan gebeuren, behalve op kaart bekijken. Er zit een redelijk uitgebreide help-functie bij.

Er is geen meta-informatie beschikbaar, over waarnemingen, bronnen noch datum.

Bruikbaarheid:

Handig inzicht in aanwezige natuurwaarden voor toetsen en initiatiefnemers.

Bruikbaarheid bij aanvragen omgevingsvergunning kan sterk toenemen als natuurinformatie gekoppeld wordt aan activiteiten en/of aan gevoeligheid van soort voor storende factoren.

Meer toelichting op gebruik viewer is gewenst en herkomst plus actualiteit gegevens.

Overige informatie

Brontype	Internetapplicatie
Bronhouder	Gemeente Zwolle
Contact	-
Datum	-
Beschikbaarheid	Openbaar
Kosten	Gratis
Verwijzing	http://geoweb4.nl/SilverlightViewer_1_5/viewer.html?Viewer=WABO_Flora_en_Faunaonderzoek
Bruikbaarheid	Compleetheid: goed ten aanzien van beschermde soorten Actueel: onduidelijk Eenduidig: goed/matig (gebruik viewer uitbreiden)

Stappenplan vergunningaanvraag Natuurbeschermingswet (provincie Gelderland)

Bron 17

Doelgroep: initiatiefnemers die een vergunning Nbw nodig hebben

Onderwerp: toelichting op stappen in proces vergunningaanvraag

Toelichting: Handreiking met stroomschema en een uitgebreide toelichting van de provincie om initiatiefnemers op weg te helpen. Informatie over de voortoets, verstorings- en verslechteringstoets en de passende beoordeling.

Bruikbaarheid:

Overzichtelijke handreiking bij aanvragen Nbw. Het stappenplan is een WABO-versie uit 2011, maar nergens is vermeld hoe binnen een omgevingsvergunning Vvgb Nbw kan aanhaken. Deze informatie is nuttig voor een initiatiefnemer als hij door gemeente/front-office erop is geattendeerd dat hij moet aanhaken.

Overige informatie

Brontype	Brochure, pdf
Bronhouder	Provincie Gelderland
Contact	Email en telefoon van ProvincieLoket
Datum	13 juli 2011
Beschikbaarheid	Openbaar
Kosten	Gratis
Verwijzing	http://www.gelderland.nl/Documenten/Themas/Landelijk_Gebied/Landschap/stappenplan_vergunningaanvraag.pdf
Bruikbaarheid	Compleetheid: goed ten aanzien van vergunning Nbw; matig aanhaken WABO Actueel: ja Eenduidig: goed

Website Flora en faunawet en soortenbeleid (gemeente Amsterdam)

Bron 25 t/m 36

Doelgroep: de site is bedoeld voor iedereen die actief is in de Amsterdamse ruimtelijke sector, bouw- en beheerwerkzaamheden uitvoert en plan- en bouwprocedures moet begeleiden

Onderwerp: informatie Ffw en soortenbeleid.

Toelichting:

Site met info over

- Soortenbeleid gemeente
- Beschermde flora- en fauna in Amsterdam
 - Link naar zoeken op gebied (bron 25)
 - Link naar zoeken via doelsoortenlijst (bron 31) en uiteindelijk beschrijvingen per soort (vb bron 26)
- Link naar kaarten met: biotooptypen, natuurwaardenkaart, ecologische zones (o.a. bron 27)
- Link naar Fauna soortbeschrijving (bron 29) en Flora biotoopbeschrijving (bron 30)
- Link naar gedragscode Ffw ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer en onderhoud (bron 34)
- Link naar wettelijk kader (bron 32)

Aandachtspunten:

- Goede interne links tussen bronnen

Bruikbaarheid:

Geen enkele bron kent een koppeling met de omgevingsvergunning via aanhaken van natuur. Toch zijn enkele bronnen in principe goed bruikbaar voor de front-office functie voor gemeenten, te weten bron 25, 26, 31 en 34 die hieronder nader zijn beschreven. Meeste informatie over mogelijke effecten van activiteiten op beschermde soorten is te halen uit bron 26 bij beschrijving van 'bedreigingen'. Bruikbaarheid bron 26 kan vergroot worden door hier activiteiten met storende factoren op te nemen. Ook gedragscode biedt veel informatie, vooral over combinatie activiteit en beschermde soort(groep).

Zeer veel info over lokaal voorkomen, trend etc., soort en manier van voorkomen negatieve effecten.

Kaart Beschermde Flora en Fauna Amsterdam

Bron 25

Toelichting:

Kaart met lijst waargenomen doelsoorten per km-hok. Informatie over hoknummer en per soortgroep naam van aangetroffen soorten. De doelsoorten omvatten soorten beschermd onder de Flora- en Faunawet (bron 31) en een aantal soorten die afhankelijk zijn van een stedelijke leefomgeving. Door op soortnaam te klikken komt men op aanvullende soortinformatie (bron 26) terecht. Bronbestand kaart is Ecologische Atlas Amsterdam. Helaas staat bij gegevens geo-data set geen informatie over beschermde flora- en fauna, deze is alleen vermeld in de soortinformatie (bron 26).

Aandachtspunten:

- Heel overzichtelijk.
- Databeschikbaarheid groter dan particulier via PGO zonder kosten kan verkrijgen.
- Bijna geen km-hok zonder doelsoorten, nog advies nodig voor initiatiefnemer of soort ook aanwezig is op locatie van aanvraag.
- Recente soortdata ontbreken; data gaan tot 2008.

Overige informatie

Brontype	Internet site, met links naar bron 26
Bronhouder	Gemeente Amsterdam
Contact	Naam en e-mail contactpersoon (via link 'Lees de toelichting')
Datum	onderliggende soortdata veelal 2002-2008
Beschikbaarheid	Openbaar
Kosten	Gratis
Verwijzing	http://maps.amsterdam.nl/florafaua/
Bruikbaarheid	Compleetheid natuur: goed Actueel: nee Eenduidig: goed

Rugstreeppad - voorbeeld van soortinformatie

Bron 26

Toelichting:

Soortbeschrijving van Amsterdamse doelsoorten (bron 31) uit de Kaart Beschermd Flora en Fauna Amsterdam (bron 25). De beschrijvingen variëren van kort tot zeer uitgebreid. In uitgebreide versie informatie over

- Habitat soort
- Verspreiding soort in Amsterdam
- Lijst en link naar Amsterdamse biotopen (bron 30)
- Trendbeschrijving
- Bedreigingen
- Mitigerende en compenserende maatregelen
- Natuurkalender (met beschrijving kwetsbare perioden en wanneer volgens gedragscode (bron 34) of met ontheffing gewerkt moet worden)
- Inventariseren
- Bronnen

Voor planten is soms alleen een verspreidingskaart beschikbaar; voor enkele plantensoorten is geen aanvullende informatie beschikbaar.

Aandachtspunten:

- Natuurkalender is praktisch hulpmiddel voor plannen activiteiten.

Overige informatie

Brontype	Internet sites, doorgelinked vanuit bron 25 en 31
Bronhouder	Gemeente Amsterdam
Contact	Naam contactpersoon
Datum	26 augustus 2008
Beschikbaarheid	Openbaar
Kosten	Gratis
Verwijzing	http://www.amsterdam.nl/toerisme-vrije-tijd/groen-natuur/ecologie/flora-fauna/fauna/amfibieen/rugstreeppad
Bruikbaarheid	Compleetheid: per soort goed Actueel: niet getoetst Eenduidig: goed

Doelsoortenlijst Flora- en Faunawet Amsterdam

Bron 31

Toelichting

Lijst met soorten per tabel Ffw zoals die voorkomen/zijn waargenomen in Amsterdam (dus selectie van tabel-lijsten), met ook aanduiding of soort op Rode Lijst voorkomt. Via klik op soort komt men weer op bron 26. Toelichting Amsterdam: de doelsoortenlijst geeft naast een beschrijving en de ruimtelijke verspreiding van de in de lijst opgenomen soorten, een eerste indruk van mogelijkheden tot het nemen van voorkomende, mitigerende en compenserende maatregelen. De doelsoortenlijst is een wezenlijk onderdeel van de Gedragscode Flora- en faunawet van de gemeente Amsterdam en is onderdeel van het Amsterdamse beleid op het gebied van biodiversiteit en ecologie.

Overige informatie

Brontype	Internet site
Bronhouder	Gemeente Amsterdam
Contact	Naam contactpersoon
Datum	06 september 2012
Beschikbaarheid	Openbaar
Kosten	Gratis
Verwijzing	http://www.amsterdam.nl/toerisme-vrije-tijd/groen-natuur/ecologie/flora-fauna/doelsoortenlijst/
Bruikbaarheid	Compleetheid: niet van toepassing (is eigen lijst van Amsterdam) Actueel: ja? Eenduidig: goed

Bron 34 is de Gemeentelijke gedragscode uit 2009. De gedragscode bevordert ook de structurele inbedding van soortbescherming in het handelen van de gemeente Amsterdam. Essentieel voor de onderbouwing van de gedragscode zijn:

- ecologische atlas Amsterdam (vertaald in bron 25)
- soortenbeleid gemeente Amsterdam (bron 32)
- doelsoortenlijst (bron 31)
- toestand van de natuur (bron 59)

Gedragscode geeft per combinatie activiteit-soortgroep informatie over kwetsbare perioden en maatregelen. De gedragscode kent checklist van beschermde soorten die voorkomen in Amsterdam; handleiding Ffw en ruimtelijke planvorming (= Plaberum) waarin beschreven hoe natuuronderzoek meeloopt in proces ruimtelijke planvorming; overzicht inventarisatiemethodieken PGO's; voorbeeld werkprotocol.

Natuur in het Plaberum

1. Bij bepalen strategie: start planvorming > inventarisatie natuurwaarden, effect- en alternatievenstudie
2. Onderzoek planfacetten tot nota van uitgangspunten > implementatie conclusies uit natuurtoets (mogelijkheden mitigeren en compenseren)
3. Programma en ontwerp (besluit planvorming) > actualisatie van gegevens
4. Uitvoering plan > actualisatie gegevens, werken volgens gedragscode, eventueel aanvragen ontheffing Ffw.

Overige informatie

Brontype	Brochure, pdf
Bronhouder	Gemeente Amsterdam
Contact	Naam opdrachtgever en projectleider Dienst Ruimtelijke Ordening Amsterdam
Datum	2009
Beschikbaarheid	Openbaar
Kosten	Gratis
Verwijzing	http://www.amsterdam.nl/publish/pages/123284/gedragscode_flora_en_fauna_amsterdam_.pdf
Bruikbaarheid	Compleetheid: ja voor gedragscode, onduidelijk voor omgevingsvergunning Actueel: ja Eenduidig: goed

Gemeente Utrecht

Bron 37, 38, 39 en 40

Utrecht heeft zowel een gedragscode Ffw (bron 38) met een globale toelichtende notitie op doel en gebruik van de gedragscode (bron 37). Utrecht heeft ook een koppeling van aanhaken natuur bij de omgevingsvergunning in de vorm van een notitie (bron 40) en samenvattende checklist (bron 39) voor gemeente-ambtenaren bij beoordelen ontvankelijkheid aanvragen omgevingsvergunning.

Toelichting

In de notitie (bron 40) staat dat door plannen/activiteiten er sprake kan zijn van verstoren beschermde soorten. Met quick-scan kan onderzocht worden of deze soorten aanwezig zijn en of ze verstoord worden. Men maakt lezer attent op muurplanten en vleermuizen en verwijst verder naar site DR-loket en gedragscode ruimtelijke ontwikkelingen en beheer en onderhoud gemeente Utrecht.

De gedragscode (bron 38) is uit 2010. In gedragscode zelf staat dat deze in nauwe samenhang met de Ecologische Atlas van de gemeente Utrecht gebruikt moet worden (in wording en niet toegankelijk voor derden).

De gedragscode voor ruimtelijk ontwikkelingen resp. bestendig beheer en onderhoud geeft eerst een stappenschema waaruit is op te maken wanneer de gedragscode van toepassing is en welk onderzoek eventueel nodig is. Vervolgens geeft gedragscode per activiteit een natuurkalender per soortgroep en een beschrijving van maatregelen voor zorgvuldig handelen en voorkomen verstoring.

Bruikbaarheid

De notitie en checklist voor aanvragen omgevingsvergunning zijn zeer summier over informatie aanhaken natuur, al vermelden zij wel de mogelijkheid. Meer informatie over mogelijke effecten van activiteiten is te halen uit de gedragscode, al is hier uiteraard geen koppeling met omgevingsvergunning. Informatie zou wel omschreven kunnen worden naar activiteiten omgevingsvergunning. Ook koppeling van activiteiten met voorkomende natuurwaarden (de nog te ontsluiten ecologische atlas) is nuttig.

Overige informatie bron 38

Brontype	Brochure, pdf
Bronhouder	Gemeente Utrecht
Contact	Naam en afdeling contactpersoon, algemeen telefoonnummer en emailadres
Datum	19 oktober 2010
Beschikbaarheid	Openbaar
Kosten	Gratis
Verwijzing	http://www.utrecht.nl/images/DSO/DSOmilieu/groen/Gedragscode%20Flora%20en%20faunawet%20DEFINITIEF.pdf
Bruikbaarheid	Compleetheid: ja voor gedragscode, onduidelijk voor omgevingsvergunning Actueel: ja Eenduidig: goed

Overige informatie bron 40

Brontype	Notitie, pdf
Bronhouder	Gemeente Utrecht
Contact	-
Datum	13 januari 2011
Beschikbaarheid	Openbaar
Kosten	Gratis
Verwijzing	http://www.utrecht.nl/images/DSO/Bouwbeheer/Toelichting_projectbesluit.pdf
Bruikbaarheid	Compleetheid: ja voor toetsers, maar minimaal voor toets op natuur Actueel: nee (men verwijst naar EZ-loket) Eenduidig: matig

WABO-informatie voor gemeenten (Ministerie van EZ – loket Dienst Regelingen)

Bron 55

Doelgroep: burgers (initiatiefnemers en gemeenten)

Toelichting:

Website van Dienst Regelingen, die ingaat op aanhaken beschermde soorten (Ffw) bij de omgevingsvergunning. De site geeft informatie over wanneer een aanvrager verplicht is om het onderdeel 'Handelingen met gevolgen voor beschermde dieren en planten' in te vullen; wat de procedure Vvgb is; hoe je een Vvgb kan indienen; informatie over toezicht en handhaving en enkele FAQ's.

Bruikbaarheid:

De site zelf bevat enkele slordigheid (linker in plaats van rechter menu aanklikken) en lijkt verder uit het begin van de WABO te stammen. Er staat 'Op dit moment werkt EL&I samen met enkele gemeenten en ecologische adviesbureaus aan informatie bestemd voor particulieren. U en de aanvrager kunnen tot die tijd gebruik maken van het stappenplan (Ffw op deze site). Wij vermoeden dat 'dit' moment het moment was, dat EL&I werkte aan bron 7, die nooit officieel uitgebracht is.

De informatie over proces Vvgb is wel handig en actueel.

Overige informatie

Brontype	Internet site
Bronhouder	Dienst Regelingen, ministerie van Economische Zaken
Contact	Via Home > Contact: algemeen telefoonnummer en generiek contactformulier DR
Datum	-
Beschikbaarheid	Openbaar
Kosten	Gratis
Verwijzing	http://www.hetInVloket.nl/onderwerpen/vergunning-en-ontheffing/dossiers/dossier/flora-en-faunawet-ruimtelijke-ingrepen/wabo-informatie-voor-gemeenten
Bruikbaarheid	Compleetheid: redelijk voor Ffw aanhaken Actueel: matig (maar niet hinderlijk) Eenduidig: goed

WABO en natuur op de site van InfoMil (Ministerie van I&M)

Bron 56

Doelgroep: burgers (initiatiefnemers en gemeenten)

Toelichting:

Kenniscentrum InfoMil is de plaats waar de informatie over omgevingswet- en regelgeving wordt gebundeld en verspreid. Het is de plaats voor informatievoorziening en kennisuitwisseling tussen de beleidsmakers van ministeries en de beleidsuitvoerders bij provincies, gemeenten, waterschappen en milieudiensten. Het biedt praktische ondersteuning bij uitvoering van omgevingsbeleid. De WABO zelf vormt één van de onderwerpen bij InfoMil. Wij hebben gezocht op de site van InfoMil met de zoektermen 'wabo' en 'natuur'.

Dit levert 87 hits op, waarvan enkele bruikbaar zijn voor vragen over aanhaken zoals:

- Op welke manier toetst het bevoegd gezag of een natuurtoets noodzakelijk is en uitgevoerd moet worden?
- Informatie over het hoe en waar aanvragen van een Vvgb?
- Wanneer moeten GS een VVGB op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 verlenen en hoe verloopt deze procedure?
- Ontheffing voor FF-wet en NB-wet: wat is het verschil in de situatie vóór en ná 1 oktober 2010?

Bruikbaarheid:

Binnen de site is het even zoeken naar een antwoord op de gestelde vraag. De site zelf geeft aan dat vragen elk jaar aangepast worden aan nieuwe ontwikkelingen in regelgeving en jurisprudentie. De site verwijst ook weer naar bron 6, die verouderd is.

Overige informatie

Brontype	Internet site
Bronhouder	InfoMil, Rijkswaterstaat, Ministerie van IenM
Contact	Via Organisatie > Contact: algemeen email en telefoonnummer
Datum	Per hit
Beschikbaarheid	Openbaar
Kosten	Gratis
Verwijzing	http://www.infomil.nl/algemene-onderdelen/uitgebreid-zoeken/?zoeken_term=wabo+natuur&zoeken_metwildcard=true
Bruikbaarheid	Compleetheid: redelijk-goed, groot aantal FAQ's en informatie Actueel: ? (doorverwijzingen zijn niet actueel) Eenduidig: matig

Handreiking vergunning werkzaamheden, activiteiten of project (Provincie Overijssel)

Bron 57.

Doelgroep: initiatiefnemers

Toelichting:

Handreiking voor initiatiefnemer om duidelijk te krijgen welke informatie moet worden aangeleverd bij een vergunningaanvraag Natuurbeschermingswet. Daarbij beschrijft de provincie drie uitgangssituaties:

1. zeker geen effect
2. wel effect maar te mitigeren, en daardoor niet significant
3. kans op significant effect

De handreiking verwijst naar de Atlas van Overijssel, waar men kaartlagen kan aanklikken die belangrijk zijn bij een effectbeoordeling, zoals een concept-habitattypenkaart en de begrenzing van Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten.

Bruikbaarheid:

De handreiking is inzichtelijk voor initiatiefnemer, maar bij toepassing van elk van de drie situaties moet men een beroep doen op ecologische kennis. De keuze welke situatie van toepassing is, is niet eenvoudig en hierbij is bron 58 behulpzaam.

Overige informatie

Brontype	Internet site
Bronhouder	Provincie Overijssel
Contact	Link naar telefoonnummer en email Team Vergunningverlening
Datum	26 oktober 2012
Beschikbaarheid	Openbaar
Kosten	Gratis
Verwijzing	http://www.overijssel.nl/thema's/natuur/natuurbeschermingswet/vergunningsverlening/twee-handreikingen/handreiking-0/
Bruikbaarheid	Compleetheid: matig voor proces aanhaken Nbw Actueel: goed Eenduidig: goed/matig

Handreiking rapport effectbeoordeling (Provincie Overijssel)

Bron 58

Doelgroep: initiatiefnemers vergunningprocedure Nbw

Toelichting:

Een beschrijving van de verschillende stappen die in een effectbeoordeling worden doorlopen. De handreiking onderscheidt zeven stappen (analyse effecten; beschrijving mitigerende maatregelen; cumulatie; alternatieven; dwingende redenen etc.; compensatie; monitoring) die volgtijdelijk doorlopen worden bij een effectbeoordeling.

Bruikbaarheid:

Kan in combinatie met bron 57 goed gebruikt worden door initiatiefnemer, al zal al snel ook kennis van een ecooloog nodig zijn om stappen uit te voeren. Geeft wel inzicht in wat er verwacht kan worden en waar men rekening mee moet houden. Inhoudelijk is stap 2 (mitigatie) uitvoeren voor stap 3 (cumulatie) discutabel en bijvoorbeeld afwijkend van het vergelijkbare stappenplan van Gelderland (bron 17).

Overige informatie

Brontype	Notitie, pdf
Bronhouder	Provincie Overijssel
Contact	-
Datum	-
Beschikbaarheid	Openbaar
Kosten	Gratis
Verwijzing	http://www.overijssel.nl/publish/pages/121106/handreiking_rapport_effectbeoordeling.pdf
Bruikbaarheid	Compleetheid: goed ten aanzien van vergunning Nbw; matig aanhaken WABO Actueel: ja Eenduidig: goed

Restbronnen

Naast bovengenoemde bruikbare bronnen bleken andere bronnen minder bruikbaar voor de toepassing van dit onderzoek. We hebben ze wel verzameld, deels omdat we eerst vermoedden dat ze wel aanvullende informatie bevatten, deels om aan te geven dat dit de te vinden bronnen van een bepaalde gemeente of provincie waren. Hieronder worden deze bronnen kort beschreven.

Omgevingsvergunning

Bron 2: Generiek omgevingsvergunning, niets over aanhaken natuur.

Bron 3: Veel generieke info over omgevingsvergunning, niets over aanhaken natuur.

Bron 4: Is idem tekst als bron 3, alleen andere opmaak!

Bron 5: Geen info over aanhaken natuur.

Voor al deze bronnen geldt dat toevoegen van een paragraaf over aanhaken natuur de bruikbaarheid vergroot. Is laaghangend fruit. Bij bron 5 (Infoblad dakkapellen) zou dit zeer handig zijn, door te wijzen op aanwezigheid vogels/vleermuizen en hoe hiermee om te gaan.

Provincie Gelderland

Bron 16, 20, 21: Informatie over aanvragen vergunning NBwet, geen link met Omgevingsvergunning

Bron 22: Informatie over soortenbeleid in de provincie, met zeldzame soortenlijst en provinciekaart met voorkomen soorten. Bedoeld als onderbouwing soortenbeleid. Geen link met Omgevingsvergunning gelegd. Te globaal voor gemeente of initiatiefnemer.

Provincie Groningen

Bron 18, 19: Aanvraagformulier vergunning NBwet, geen link met Omgevingsvergunning.

Gemeente Delft, bron 23: Achtergrondinformatie natuur en Wabo met op te volgen aandachtspunten voor gemeente.

VVZ, bron 24: Voorbeeld maatregelen voor natuur in combinatie met Bouwbesluit (vleermuisvriendelijk bouwen).

Gemeente Amsterdam

Bron 27 en 28: Inleiding ecologie van Amsterdam en kaart ecologische passages en structuur. Goed als onderliggende basisinfo, geen info voor omgevingsvergunning.

Bron 29 en 30: Beschrijvingen per faunasoort-groep en flora-biotopbeschrijving, maar links werken niet. Waarschijnlijk wordt men ook hier weer doorgelinkt naar beschrijving per soort=bron 26.

Bron 32: Korte informatie voor Ffw en verbodsbepalingen en vrijstellingsregelingen. In deze bron wordt verwezen naar het Plaberum (= voorloper van bron 36) en brochure Flora en faunawet en ruimtelijke planvorming uit 2004 (= bron 35). Deze beschrijving zou geactualiseerd kunnen worden met gedragscode en aanhaken natuur binnen omgevingsvergunning.

Bron 33 en 36: Informatie over omgevingsvergunning generiek (33) en lijst vergunningen en juridische planologische producten (36). Geen koppeling natuur- omgevingsvergunning.

Bron 35: Stappenplan natuur in het plaberum, niet actueel (2004).

Bron 59: Kaart met Natuurwaarden in klassen. Is onderbouwend voor Gedragscode (bron 34). Geeft generieke info voor beoordelaar, niet voor initiatiefnemer.

Provincie Utrecht

Bron 37, 39: Globale notitie flora- en faunawet en gedragscode (bron 37) en globale checklist Wabo (bron 39); te weinig specifieke informatie.

Gemeente Wageningen

Bron 41, 42 en 43

Algemene info over omgevingsvergunning

Doelgroep: initiatiefnemers

Folder over respectievelijk aanvragen, indienen en ontvangen van een omgevingsvergunning. Geen info over aanhaken natuur. Verwijst ook naar acht brochures van VROM over veel voorkomende bouwwerken (zie bron 5 Dakkapellen)

Bron 44: Natuurtoets niet van toepassing

Bron 45: Informatie over Nbwet-vergunning en aanhaken bij omgevingsvergunning

N.B. Stappenplan natuurtoets vergunningsaanvraag NBw van Gelderland geeft goede info voor initiatiefnemer!
= **bron 17**

Gemeente Ede

Bron 46: Natuurtoets n.v.t.

Bron 47: Algemene info over natuurwetgeving voor burgers (FFw, Nbw, EHS). Uitleg over quick-scan (kans op schade? Dan natuurtoets) en natuurtoets (in beeld brengen effecten; negatieve effecten? Dan derogatie aanvragen). Geen link met omgevingsvergunning.

Bron 48: Info over (ver)bouwen en uitleg wetten en regels onder andere vergunningcheck OLO. Plus verwijzing naar acht brochures van EZ. Plus attentie dat in sommige gevallen archeologisch onderzoek nodig is. Niet dat natuuronderzoek nodig is!

Bron 49: Beschrijving manier van aanvragen omgevingsvergunning. Geen specifieke aandacht natuur.

Bron 50: Beschrijving hoe Ede rekening houdt met flora en fauna. Niet gericht op burger en/of aanhaken natuur.

Gemeente Texel

Bron 51: Raadbesluit over WABO en Vvgb. Niet van toepassing.

Bron 52: Advies voor B7W-ontwikkelingen in het buitengebied. Niet van toepassing.

Bron 53: Beleidsinventarisatie natuur en landschapsbeleid, niet van toepassing aanhaken natuur.

Bron 54: Natuurtoets NBw in verband met bestemmingsplan buitengebied. Niet van toepassing.

Bijlage 3 Analyse bronnen per informatieonderdeel

<i>Informatieonderdeel 1</i>	Welke activiteiten kunnen aanhaken?
<i>Toelichting informatieonderdeel</i>	De omgevingsvergunning kent 43 typen werkzaamheden, onderverdeeld in bouwen en verbouwen; terrein inrichten of veranderen; werkzaamheden voor brandveilig gebruik en milieu; specialistische werkzaamheden. Bij welke activiteiten kan sprake zijn van aanhaken natuur?
<i>Informatiebehoefte</i>	Bij welke activiteiten zijn mogelijk natuurwaarden in het geding? Bij welke activiteiten omgevingsvergunning moet initiatiefnemer aanhaken? Hoe kan een gemeente het natuuraspect (effect activiteit op natuur) redelijkerwijs inschatten? Hoe kun je als gemeente initiatiefnemers informeren over risico's voor natuur?
<i>Informatieaanbod</i> <i>Bron</i> <i>7 Natuurwijzer omgevingsvergunning EZ</i> <i>8 Natuurtoetskader Tilburg</i> <i>11 Activiteitenbijlage Hilversum</i> <i>13 Stappenplan omgevingsvergunning Deventer</i> <i>14 Plannen en de Ffwet Delft</i> <i>34 Gedragscode ruimtelijke ontwikkeling en inrichting Amsterdam</i> <i>38 Gedragscode ruimtelijke ontwikkeling en inrichting Utrecht</i>	Er zijn zeven bronnen gevonden die van toepassing zijn op dit onderdeel. Een aantal geeft een beperkte aantal activiteiten (bron 7, 13, 14, 34, 38); twee bronnen zijn vrijwel volledig afgestemd op werkzaamheden omgevingsvergunning: - natuurtoetskader omgevingsvergunning gemeente Tilburg (bron 8), - bijlage activiteiten gemeente Hilversum (bron 11). De bronnen omschrijven elk op een eigen manier of mogelijk natuurwaarden in het geding kunnen zijn (meestal ingedeeld in drie categorieën); andere bronnen omschrijven alleen schadelijke activiteiten. Sommige bronnen lichten de activiteiten toe. De bronnen 7, 11, 14, 34 en 38 zijn alleen gericht op aanhaken soortbescherming, bron 8 en bron 13 op aanhaken soort- en gebiedsbescherming.
<i>Bruikbaarheid</i>	Bron 8 is het meest compleet. Dit bronbestand geeft informatie over de kans op schadelijke effecten op beschermde soorten en gebieden bij alle werkzaamheden die vallen onder de omgevingsvergunning. De werkzaamheden en hun toelichting/omschrijving is 1:1 afkomstig van het omgevingsloket online. Een pluspunt van het kader is dat het ook lokale informatie geeft over enkele ecologische waarden, gebaseerd op de eigen kapverordening en gemeentelijke lijst monumentale bomen en de globale locaties van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen in de gemeente Tilburg. Een ander pluspunt is dat sloopwerkzaamheden nog wel vermeld staan en allemaal onder categorie 2 vallen. De overige bronnen zijn minder compleet (in de beschrijving van activiteiten en/of natuurwaarden) en daardoor minder bruikbaar.

<p><i>Opmerkingen en advies</i></p>	<p>Bron 8 kan aan bruikbaarheid winnen als ook de informatie over activiteiten meer gekoppeld wordt aan beschermde natuurwaarden. Binnen de bron zelf kunnen andere beschermde soortgroepen, zoals vast verblijfplaatsen gierzwaluwen of groeiplaatsen beschermde plantensoorten, worden toegevoegd. Hiervoor is ook kennisonderdeel 2 geschikt.</p> <p>Ook zou relatief simpel informatie over beschermde Natura 2000-gebieden kunnen worden toegevoegd.</p> <p>De inschatting van schadelijkheid van activiteiten verschilt per bron (bijv. tussen 8 en 11). Discussie over toekenning categorieën is nodig. Bij een aantal werkzaamheden zou het nuttig zijn vragen toe te voegen, die bepalen of de uitkomst categorie 2 of 3 wordt.</p> <p>Door de bron aan te vullen met natuurwaarden en hun gevoeligheid voor storende factoren door activiteiten, kan een goed hulpmiddel voor het vooroverleg omgevingsvergunning ontstaan.</p> <p>Bestaande/vergelijkbare hulpmiddelen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de effectenindicator Natura 2000 op site van EZ - Alterra-rapport 2334 waarin voor Nbw-soorten en tabel 3 soorten Ffw de kwetsbaarheid voor recreatie is aangegeven
-------------------------------------	--

<i>Informatieonderdeel 2</i>	Met welke natuurwaarden moet ik rekening houden?
<p><i>Toelichting informatieonderdeel</i></p>	<p>In dit onderdeel staat de informatie over de natuurwaarden in het plangebied centraal. Vooral voor de Ffw wil men weten waar welke soorten voorkomen en hoe zij beschermd zijn. Voor de Nbw zijn de ruimtelijke grenzen vanzelf eenduidig omdat deze gebieden op kaart zijn weergegeven.</p> <p>Bij de Ffw geldt echter dat afwezigheid van een waarnemingsstip kan betekenen dat of het gebied niet geïnventariseerd is, of wel geïnventariseerd maar de soort niet is waargenomen op dat moment. Om meer duidelijkheid te hebben over de bezetting van een leefgebied zijn eigenlijk meerjarige waarnemingen nodig. Een andere mogelijkheid is om op grond van abiotische en/of vegetatiekundige gegevens een inschatting te maken van de geschiktheid van het leefgebied van een soort. Dit is belangrijk omdat veel soorten in Nederland gebruik maken van een netwerk van leefgebieden, waarbij een (wisselend) deel van het netwerk onbezet kan zijn.</p>
<p><i>Informatiebehoefte</i></p>	<p>Welke beschermde soorten komen voor? Waar komen beschermde soorten voor? Met welke natuurwaarden moet ik rekening houden?</p>
<p><i>Informatieaanbod</i></p> <p><i>Bron</i></p> <p>10 Groene kaart Hilversum</p> <p>13 Stappenplan Deventer</p> <p>15 WABO-viewer Ffw Zwolle</p> <p>25 Kaart ecologische atlas Amsterdam</p> <p>26 Soortbeschrijving Amsterdam</p> <p>31 Doelsoortenlijst Amsterdam</p>	<p>Er zijn zes bronnen die informatie geven over beschermde natuurwaarden. Het is meestal generieke informatie; slechts twee bronnen bevatten gegevens over het lokaal voorkomen van (FFw) soorten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bron 15: viewer WABO Flora- en faunaonderzoek gemeente Zwolle - bron 25: soortverspreiding per km-hok gemeente Amsterdam. <p>Aan beide bronnen liggen inventarisatiegegevens ten grondslag.</p> <p>De bronnen van gemeente Amsterdam geven een veelheid aan informatie over waargenomen doelsoorten (bron 31), met per soort weer een soortbeschrijving (bron 26).</p> <p>Bron 10 (Hilversum) is een groene kaart en geeft ja/nee aan of groene regelgeving (ffw-soort of nbw-gebied) in het geding kan zijn.</p>

	Bron 13 (Deventer) bevat links naar milieu-atlas (soortinventarisatie en lijst natuurgebieden), die echter niet werken.
<i>Bruikbaarheid</i>	<p>Voor de informatie van de gemeente Amsterdam is zeer bruikbaar, dankzij de veelheid aan informatie Ffw en de goede links tussen bronnen.</p> <p>De meeste bronnen geven aan dat men rekening moet houden met beschermde natuurwaarden, en verwijzen naar de betreffende wet- en regelgeving of geven generieke informatie over deze natuurwaarden. Zij geven dus géén antwoord op de vraag 'met welke waarden moet ik rekening houden?'</p> <p>Maar twee bronnen geven daadwerkelijk aan welke natuurwaarden lokaal voorkomen en dus antwoord op de vraag 'waar komen beschermde soorten voor?' In beide gevallen zijn het stippenkaarten ofwel de actuele verspreiding op tijdstip x. Het voordeel van vooral bron 25 is dat hij heel overzichtelijk is en men zonder kosten of raadplegen GAN/PGO's data beschikbaar krijgt.</p>
<i>Opmerkingen en advies</i>	<p>De verspreidingsinformatie van bron 15 en 25 is bruikbaar voor verdere uitwerking, waarbij bron 25 van Amsterdam het voordeel heeft dat het uitstekend gelinkt is met bronnen die generieke informatie geven over soorten en specifieke informatie over mitigerende maatregelen (zie onderdeel 3). Omdat er bijna geen km-hok zonder doelsoorten is maar tegelijk recente data ontbreken (bron 25) of onduidelijk is van wanneer de data zijn (bron 15) is alsnog maatwerk/advies nodig voor vraag of soort aanwezig is op locatie van aanvraag. Het potentieel leefgebied is niet weergegeven. Een dergelijk beeld (kansenkaart) van potentieel voorkomen/leefgebied zou de bruikbaarheid sterk vergroten.</p> <p>De bruikbaarheid van de instrumenten kan sterk verbeteren als niet alleen actuele verspreiding ontsloten wordt, maar ook de potentiële verspreiding. Het laatste geeft meer houvast bij het bepalen van effecten en het nemen van mitigerende of compenserende maatregelen.</p> <p>Bestaande/vergelijkbare hulpmiddelen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ontwikkeling van natuurkansenkaarten door GAN.. - methodiek flora- en faunacheck van Regelink Ecologie.

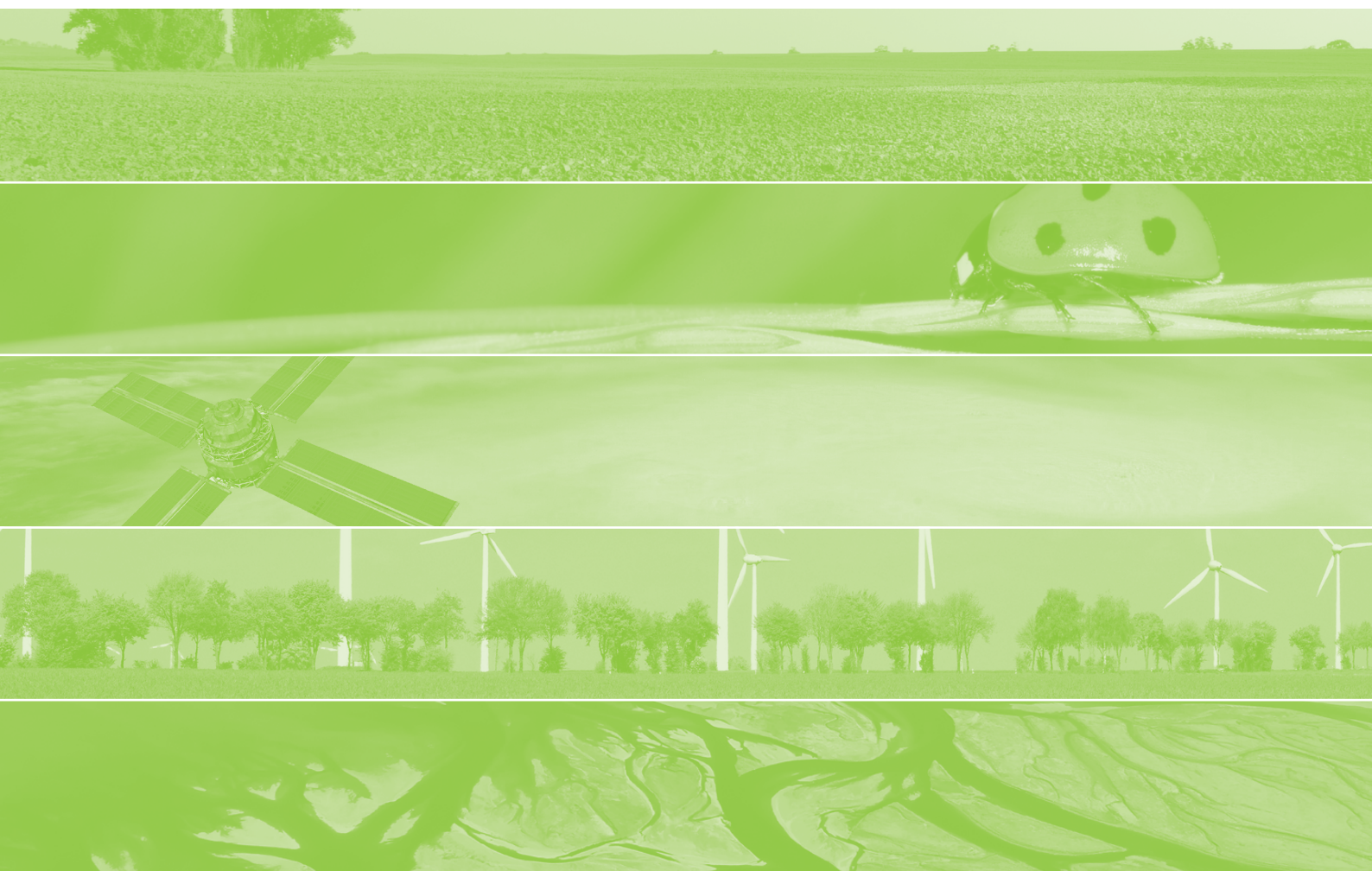
<i>Informatieonderdeel 3</i>	Zijn er mitigerende maatregelen mogelijk?
<i>Toelichting informatieonderdeel</i>	<p>Bij de Ffw kan het treffen van mitigerende maatregelen, waardoor de gunstige staat van instandhouding gegarandeerd wordt, er toe leiden dat men geen ontheffing/Vvgb Ffw nodig heeft. Als men aantoont dat door dergelijke maatregelen de svi in stand blijft, krijg met een zogenaamde positieve afwijzing.</p> <p>Bij de Nbw leidt het treffen van mitigerende maatregelen altijd tot de verplichting om een vergunningprocedure (inclusief passende beoordeling) te doorlopen. Mitigerende maatregelen kunnen er dan wel toe leiden dat uit de passende beoordeling blijkt dat een vergunning mogelijk is.</p>
<i>Informatiebehoefte</i>	Hoe kun je als gemeente initiatiefnemers informeren over maatregelen? Hoe ga je als gemeente om met activiteiten die wel worden uitgevoerd maar waarbij mitigerende en/of compenserende maatregelen achterblijven?
<i>Informatieaanbod</i>	Er zijn vier bronnen die ingaan op mitigerende maatregelen voor beschermde soorten Ffw. Geen enkele bron gaat in op mitigatie vanuit het

<p><i>Bron</i> 9 Stappenplan Hilversum 26 Soortbeschrijvingen Amsterdam 34 Gedragscode Amsterdam 38 Gedragscode Utrecht</p>	<p>Nbw-proces. Bron 9 geeft een beperkte opsomming van mogelijke mitigerende maatregelen algemeen, zoals niet-kappen en niet-slopen in het broedseizoen of het ophangen van nestkasten om te bewerkstelligen dat vleermuizen zich verplaatsen. Bron 26 geeft per doelsoort een beschrijving van mitigerende en compenserende maatregelen. Bron 34 en 38 geven per combinatie activiteitsoort informatie over kwetsbare periode van soorten (natuurkalender) en maatregelen voor zorgvuldig handelen en het voorkomen van verstoring. Alleen bron 9 is gericht op de omgevingsvergunning, de andere bronnen komen voort uit Ffw zelf.</p>
<p><i>Bruikbaarheid</i></p>	<p>Bronnen 26, 34 en 38 zijn goed bruikbaar. Een belangrijke en vaak vereiste maatregel is 'geen werkzaamheden uitvoeren in kwetsbare periode soort'. Hiervoor zijn natuurkalenders bruikbaar. Uit een vergelijking van bron 34 en 38 blijkt wel dat de natuurkalenders inhoudelijk verschillen. Andere maatregelen zijn divers en gaan over het voorkomen van vestiging van soorten, voorkomen van verstoring en verzachten van verstoring.</p>
<p><i>Opmerkingen en advies</i></p>	<p>Van veel maatregelen wordt de effectiviteit veronderstelt, maar is hij niet bewezen. Het is zeer aan te bevelen om per soort een standaard set aan maatregelen te geven. Nu verschillen de maatregelen qua invulling. Verder is het goed om van deze maatregelen aan te geven of ze al dan niet bewezen effectief zijn. Ook de verschillende versies van natuurkalenders kunnen afgestemd en wetenschappelijke onderbouwd worden. Welke maatregelen uiteindelijk gekozen worden, het is maatwerk per gebied en kan alleen door ecologen vastgesteld worden. Het kan gaan om maatregelen voor Ffw en Nbw-soorten.</p> <p>Bestaande/vergelijkbare hulpmiddelen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - soortenstandaards van DLG - gedragscodes gemeenten (voorbeeld ...) - natuurkalenders bijvoorbeeld <p>http://www.natuurkalender.nl/toepassingen/groenbeheer/groenbeheer.asp http://www.hetInVloket.nl/portal/page?_pageid=116,1640898&_dad=portal&_schema=PORTAL&p_document_id=&p_node_id=10191426&p_mode=</p>

<p><i>Informatieonderdeel 4</i></p>	<p>Wat is de procedure aanhaken natuur in de omgevingsvergunning?</p>
<p><i>Toelichting informatie-onderdeel</i></p>	<p>Informatie over het proces van aanhaken. Over dit proces zijn binnen het gemeente-apparaat ook veel vragen, zie de kennisbehoefte. Uiteraard hebben initiatiefnemers zeer vergelijkbare vragen en willen zij vooral weten hoe lang de procedure duurt en welke stappen gezet moeten worden.</p>
<p><i>Informatie-behoefte</i></p>	<p>Vanuit gemeenten: Wat zijn taken en verantwoordelijkheden van gemeenten bij aanhaken natuur? Wanneer is er samenloop van de Ffw met de omgevingsvergunning? Hoe wordt de gemeente getoetst op toepassing van de Ffw?</p>

	<p>Welke informatie is er beschikbaar om doelmatig met collega's en inwoners te communiceren over aanhaken natuur?</p> <p>Hoe is de koppeling tussen WABO en natuur?</p> <p>Hoe kunnen de procedure omgevingsvergunning en Vvgb worden afgestemd?</p>
<p><i>Informatie-aanbod</i></p> <p><i>Bron</i></p> <p><i>9 Stappenplan Hilversum</i></p> <p><i>13 Stappenplan Deventer</i></p> <p><i>14 Plannen en de Ffw Delft</i></p> <p><i>6 Info Vvgb I&M</i></p> <p><i>7 Natuurwijzer omgevingsvergunning EL&I</i></p> <p><i>39 Notitie aanvraag omgevingsvergunning Utrecht</i></p> <p><i>55 WABO informatie gemeenten EZ/DR</i></p> <p><i>56 Wabo & natuur FAQ's van I&M</i></p>	<p>Vier gemeenten geven informatie over het proces van aanhaken natuur in de omgevingsvergunning: Delft, Deventer, Utrecht en Hilversum. Deze bronnen geven informatie wanneer er aangehaakt moet worden, door in te gaan op een (beperkt) aantal activiteiten met mogelijke schadelijke gevolgen. De hulpmiddelen gaan niet in op de proceduretermijnen. De gemeente Utrecht (bron 39) geeft aan dat de ruimtelijke onderbouwing bij een omgevingsvergunning gechecked moet worden op een eventuele toets aan flora- en faunawetgeving en zij verwijst daarbij kort naar zorgplicht en een eventuele quick-scan Ffw.</p> <p>De bronnen 6 en 7 zijn afkomstig van de rijksoverheid. Alleen bron 6 (achtergrondinformatie van I&M over de Vvgb) gaat in op alle aspecten Vvgb waaronder proces. Bron 7 is nooit officieel uitgebracht. Bron 55 en 56 geven naar informatie over inhoudelijk vereisten, ook informatie over het proces aanvragen en beoordelen Vvgb.</p>
<p><i>Bruikbaarheid</i></p>	<p>Bron 6 is nog het best bruikbaar qua reikwijdte van informatie. Een nadeel is dat deze bron niet actueel is en daardoor verwijst naar verschillende oude links. Toch leent deze bron zich het beste om te werken naar een bruikbaar instrument in de vorm van een routeplanner of handleiding aanhaken natuur in de omgevingsvergunning.</p> <p>Bij de bruikbaarheid (en dus de samen te stellen tekst) moet/kan onderscheid worden gemaakt in de doelgroep gemeentebambtenaren en initiatiefnemers.</p> <p>Bron 9 en 14 zijn gericht op initiatiefnemers, bron 13, 6 en 7 op het gemeente-apparaat.</p>
<p><i>Opmerkingen en advies</i></p>	<p>Uit bijeenkomsten met gemeenten blijkt dat er een groot verschil in kennisniveau is tussen gemeenten over taken en verantwoordelijkheden. Een suggestie is om informatie 'gedoseerd' te ontsluiten, waarmee wordt bedoeld: een algemeen schema met informatie over wanneer Vvgb, aanvraag Vvgb, termijnen Vvgb etc., waarbij men per onderdeel door kan klikken naar een lager niveau en men (steeds) meer informatie verkrijgt.</p>

Informatieonderdeel 5	Wat zijn de inhoudelijke vereisten bij aanhaken natuur?
<i>Toelichting informatie-onderdeel</i>	<p>Bij deze stap is kennis nodig over de inhoud van het natuurrapport. Welke informatie, gegevens en onderzoeksresultaten, moeten allemaal in een natuurtoets vermeld worden? Ofwel, wat moet een initiatiefnemer allemaal aanleveren?</p> <p>(Hoewel de beoordeling van de Vvgb een taak is van de provincie/rijk als bevoegd gezag, geven gemeenten aan ook kennis te willen hebben over de inhoudelijke vereisten en kennis om de aanvraag omgevingsvergunning op natuur te kunnen beoordelen. De gemeenten wil deze kennis omdat zij wil beoordelen of een initiatiefnemer terecht wel/niet 'handelingen met gevolgen ... heeft aangevinkt en dus vergunningen afgeeft die juridisch stand houden.</p>
<i>Informatie-behoefte</i>	<p>Wat zijn handvatten voor het opstellen van 'het natuurrapport'?</p> <p>Hoe kan de gemeente een ecologisch rapport beoordelen?</p> <p>Hoe vindt de natuurtoets door het bevoegd gezag plaats?</p>
<p><i>Informatie-aanbod</i></p> <p><i>Bron:</i></p> <p><i>1 Bijlagen omgevingsloket online I&M</i></p> <p><i>17 Stappenplan vergunningaanvraag Nbw Gelderland</i></p> <p><i>55 WABO informatie gemeenten EZ/DR</i></p> <p><i>56 Wabo&natuur FAQ's van I&M</i></p> <p><i>57 Handreiking vergunning Nbw Overijssel</i></p> <p><i>58 Handreiking effectbeoordeling Nbw Overijssel</i></p>	<p>Vanuit het proces omgevingsvergunning is het aanbod zeer beperkt. Gemeentebronnen geven hierover geen informatie. Rijksbronnen wel. Het meest overzichtelijk geeft 'Specificatie bijlagetypen' van het Omgevingsloket online (bron 1) informatie over de gegevens die een initiatiefnemer moet aanleveren bij een natuurtoets. Voor natuurtoets Ffw verwijst deze bron naar de website van het DR-loket (bron 55); voor natuurtoets Nbw naar de website van het regiebureau Natura 2000 en de website van EZ (gebiedendatabase). Voor de Nbw zijn ook provinciale bronnen beschikbaar zoals bron 17, 57 en 58. Bron 56, de site van Infomil, geeft generieke informatie over Wabo en natuur.</p>
<i>Bruikbaarheid</i>	<p>Bron 1 is goed bruikbaar en geeft juiste informatie over aan te leveren gegevens. Er wordt wel uitgegaan van kennis over natuurwetgeving, en de informatie is voor een initiatiefnemer zonder ecologische kennis waarschijnlijk niet bruikbaar.</p> <p>Toelichtingen op vereisten zijn te vinden in bron 55 (Ffw) en bijvoorbeeld bron 17 en 58 (Nbw).</p>
<i>Opmerkingen en advies</i>	<p>Voor dit onderdeel kan men uit blijven gaan van informatie over soortentoets Ffw en passende beoordeling Nbw, zoals die nu ook al vereist zijn. De teksten uit de bijlagespecificatie OLO kunnen eventueel vertaald/verduidelijkt worden voor gemeentelijke vergunningverleners die aanvragen screenen op volledigheid.</p>

Alterra is onderdeel van de internationale kennisorganisatie Wageningen UR (University & Research centre). De missie is 'To explore the potential of nature to improve the quality of life'. Binnen Wageningen UR bundelen negen gespecialiseerde en meer toegepaste onderzoeksinstituten, Wageningen University en hogeschool Van Hall Larenstein hun krachten om bij te dragen aan de oplossing van belangrijke vragen in het domein van gezonde voeding en leefomgeving. Met ongeveer 40 vestigingen (in Nederland, Brazilië en China), 6.500 medewerkers en 10.000 studenten behoort Wageningen UR wereldwijd tot de vooraanstaande kennisinstellingen binnen haar domein. De integrale benadering van de vraagstukken en de samenwerking tussen natuurwetenschappelijke, technologische en maatschappijwetenschappelijke disciplines vormen het hart van de Wageningen Aanpak.

Alterra Wageningen UR is het kennisinstituut voor de groene leefomgeving en bundelt een grote hoeveelheid expertise op het gebied van de groene ruimte en het duurzaam maatschappelijk gebruik ervan: kennis van water, natuur, bos, milieu, bodem, landschap, klimaat, landgebruik, recreatie etc.

Meer informatie: www.wageningenUR.nl/alterra